

Veiligheidsregio IJsselland

Brandweer | GHOR | Gemeenten | Politie

Programmabegroting 2018

(inclusief meerjarenraming 2019-2021)

Veiligheid: voor elkaar

concept, maart 2017

Documentgegevens

Nr.	Datum	Verspreid aan	T.b.v. vergadering
1	februari 2017	Managementteam Robert Jan Maaskant, Bea Stegeman, Jaap Wolf, Marcel Kluin, Hubert Weitenberg, Ruben Sinselmeijer, Carla Grummel, Robert Jan Maaskant, Robert Steenbergen, Theo van Leussen.	<i>Concept gereed voor 25 februari 2017</i>
2	2 maart 2017	Managementteam en Veiligheidsdirectie	7 maart 2017
3	9 maart 2017	Dagelijks bestuur	16 maart 2017
4	31 maart 2017	Gemeenten Veiligheidskring Algemeen bestuur	21 juni 2017

Documentbeheer/ eigenaar	Marjolein Fransen
Projectleiding	Marc Kool en Marjolein Fransen
Vastgesteld door	Algemeen Bestuur
Datum vaststelling	21 juni 2017
Digitale vindplaats	MyCorsalID: V17.001211

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1.	Veiligheidsregio IJsselland	5
1.2.	Financiering en evaluatie verdeelmethodiek	6
1.3.	Missie en visie en ambities	6
1.4.	Landelijke ontwikkelingen	7
1.5.	IJssellands Werken	10
1.6.	Opbouw begroting	10
2	Exploitatiebegroting	11
2.1	Inleiding	11
2.2	Wijzigingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)	11
2.3	(Meerjaren)begroting 2018-2021	12
2.4	Toelichting exploitatiebegroting 2018-2021	14
2.4.1	Toelichting exploitatiekosten	14
2.4.2	Toelichting exploitatiebaten	18
2.4.3	Toelichting algemene dekkingsmiddelen	19
2.4.4	Overzicht baten en lasten	20
3	Programma's	22
3.1	Programma Strategie & Beleid	22
3.2	Programma Brandweer	23
3.3	Programma Crisisbeheersing	28
3.4	Programma GHOR	31
3.5	Programma Bevolkingszorg	33
3.6	Programma Meldkamer	34
4	Formatieplan 2018	36
5	Balans 2018 – 2021	37
5.1	Algemeen	37
5.2	Waarderingsgrondslagen	38
5.3	Toelichting activa	38
5.4	Toelichting passiva	39
6	Paragraaf risico's en weerstandsvermogen	41

7	Paragraaf bedrijfsvoering	44
8	Paragraaf verbonden partijen	46
9	Paragraaf financiering	48
9.1	Inleiding	48
9.2	Treasurystatuut	48
9.3	Berekening kasgeldlimiet en bepaling financieringspositie 2018	48
9.4	Renterisiconorm	49
9.5	Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte	49
9.6	Rentevisie	50
9.7	Rentekosten en opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie	51
9.8	Financieringsportefeuille	51
10	Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	52
11	Paragraaf bezuinigingen & efficiency- en schaalvoordelen	53
	Bijlage 1 Technische uitgangspunten begroting	55
	Bijlage 2 Materiële vaste activa	57
	Bijlage 3 Overzicht taakvelden en overhead	58
	Bijlage 4 Brandweerkazernes in eigendom (i.v.m. btw-herziening)	59
	Bijlage 5 Overzicht bijdrage per gemeente 2018	60
	Bijlage 6 Overzicht bezuinigingen 2018-2021 (n.a.v. de regionalisering)	61
	Bijlage 7 Overzicht besparingen als gevolg van efficiency- en schaalvoordelen	63

1 Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021. De begroting 2018 bevat ambitieuze, maar realistische prestatieafspraken. Het traject van vergroting van de efficiëntie wordt vervolgd en is verwerkt in deze begroting. In deze begroting worden geen extra middelen gevraagd voor nieuw beleid.

1.1. Veiligheidsregio IJsselland

Veiligheidsregio IJsselland richt zich op het voorkomen, bestrijden en beperken van de gevolgen van branden, ongevallen, rampen en crisis. Dit gebeurt in het gebied van de elf, via een gemeenschappelijke regeling, aangesloten gemeenten. Deze gemeenten zijn Zwartewaterland, Steenwijkerland, Kampen, Zwolle, Dalfsen, Ommen, Hardenberg, Staphorst, Olst-Wijhe, Raalte en Deventer. We zijn een organisatie met circa 300 beroepsmedewerkers en circa 800 brandweervrijwilligers. In totaal werken er dus ruim 1.100 mensen bij Veiligheidsregio IJsselland.

Veiligheidsregio IJsselland betreft een gemeenschappelijke regeling. Het algemeen bestuur van de veiligheidsregio bestaat uit de burgemeesters van de elf aangesloten gemeenten. De burgemeester van Zwolle is voorzitter van het algemeen bestuur. De burgemeester van Deventer is vicevoorzitter. De commandant brandweer, de directeur publieke gezondheid, de coördinerend gemeentesecretaris en vertegenwoordigers van politie, openbaar ministerie, defensie en de waterschappen nemen als adviseur deel aan de vergaderingen van het algemeen bestuur. Een vertegenwoordiger van de provincie Overijssel wordt als toehoorder uitgenodigd.

Het algemeen bestuur vergadert circa zeven keer per jaar waarvan vijf keer per jaar als onderdeel van het Veiligheidsoverleg. Hierin participeren, naast het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland, de districtelijke politie IJsselland en het Regionaal Coördinatiepunt Integrale Veiligheid (RCIV). Doel van deze overleggen is de samenwerking op het terrein van fysieke en sociale veiligheid te vergroten. De inhoudelijke thema's zijn evenwichtig verdeeld over de bestuurders door middel van portefeuilles. De veiligheidsregio coördineert dit overleg in nauwe samenwerking met de districtelijke politie IJsselland en het RCIV. Twee keer per jaar wordt vanuit dit samenwerkingsverband een bestuurdersdag georganiseerd.

Vier burgemeesters uit het algemeen bestuur vormen het dagelijks bestuur. De burgemeesters van Zwolle (voorzitter), Deventer (vicevoorzitter), Olst-Wijhe en Kampen zitten in het dagelijks bestuur.

De voorzitters van alle veiligheidsregio's in Nederland zitten in het algemeen bestuur van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) en het Veiligheidsberaad. Daarnaast zijn er bestuurlijke adviescommissies actief op het gebied van brandweer, GHOR en informatievoorziening. Vanuit Veiligheidsregio IJsselland heeft in elke bestuurlijke adviescommissie een bestuurder zitting.

In de directie van Veiligheidsregio IJsselland zitten de commandant brandweer (voorzitter), een vertegenwoordiger van de politie, de directeur publieke gezondheid en de coördinerend functionaris gemeenten. Het openbaar ministerie, defensie en het waterschap zijn agendalid. De

veiligheidsdirectie IJsselland en de veiligheidsdirectie VNOG vormen samen met de Regionale Ambulancevoorzieningen in beide regio's daarnaast de veiligheidsdirectie Meldkamer Oost Nederland, zoals is geregeld in de gemeenschappelijke regeling Meldkamer Oost Nederland.

1.2. Financiering en evaluatie verdeelmethodiek

De huidige financieringswijze van de veiligheidsregio bestaat uit twee geldstromen. Het grootste deel van de inkomsten (circa 85%) komt uit bijdragen van de elf aangesloten gemeenten. Een kleiner deel (circa 15%) komt uit een rijksbijdrage, de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR).

In 2013 besloot het algemeen bestuur hoe de kosten die de gemeenten betalen, verdeeld worden over de elf gemeenten. In de gekozen methodiek werden de kosten gebaseerd op de historische kosten, de kosten van de gemeenten voor brandweer en rampenbestrijding van voor de regionalisering van de brandweer per 1 januari 2014. Deze methodiek is drie jaar gehanteerd (2014, 2015 en 2016).

Voorafgaand aan de begroting 2017 is de verdeelmethodiek herzien. Door het algemeen bestuur is op 23 maart 2016 namelijk gekozen voor een combinatiemodel voor de verdeling van de kosten. De kosten worden vanaf 2017 voor 75% verdeeld op basis van de historische kosten en voor 25% op basis van een meer geobjectiveerde methodiek, te weten het gemeentefonds.

Na drie jaar, dus in 2019, wordt de verdeelmethodiek opnieuw geëvalueerd waarbij in principe het gekozen combinatiemodel gehandhaafd blijft. Er wordt alleen gekeken of het geobjectiveerde aandeel van het gemeentefonds in de verdeelmethodiek kan worden vergroot. Voorafgaand aan de evaluatie wordt door het algemeen bestuur op basis van de ontwikkelingen op dat moment besloten hoe de evaluatie exact vorm zal krijgen.

1.3. Missie en visie en ambities

In het beleidsplan 2015-2018 zijn de volgende mission statement, missie, visie, ambities en strategische doelen geformuleerd:

Mission statement

Veiligheid: voor elkaar.

Missie

Veiligheidsregio IJsselland werkt als brandweer, politie, geneeskundige hulpverlening, met gemeenten en andere partners samen in het voorkomen, bestrijden en beperken van de gevolgen van branden, ongevallen, rampen en crisis. Dit doen we samen met en voor onze regio IJsselland, een gebied met circa 520.000 inwoners.

Visie

Veiligheidsregio IJsselland werkt samen aan veiligheid, is een betrouwbare partner en stimuleert het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van onze inwoners, bedrijven en instellingen.

Ambities

In 2018 hebben we onze rol als betrouwbare partner versterkt en zijn we in de regio leidend in de samenwerking bij branden, incidenten en crises tussen hulpverleningsdiensten, gemeenten en andere partners. Onze medewerkers zetten hun professionaliteit in om samen met inwoners, bedrijven en instellingen te werken aan een realistisch niveau van risicobeperking en zelfredzaam handelen voor, tijdens en na een calamiteit.

Strategische doelen

1. We hebben onze relatie met het lokale bestuur en gemeenteraden versterkt, zodat we onze legitimiteit en lokale binding vergroten.
2. We vormen in samenwerking met de hulpdiensten en crisispartners, dé betrouwbare, op zijn taak toegeruste crisisorganisatie.
3. We werken met partners aan een gezamenlijke aanpak om risico's te voorkomen, te beperken en te bestrijden.
4. We blijven de zelfredzaamheid van onze inwoners, bedrijven en instellingen stimuleren.
5. We werken samen met onze omgeving zodat inwoners, bedrijven en instellingen weten wat ze zelf kunnen doen voor, tijdens en na een brand.
6. We werken vanuit de posten, dichtbij en met inwoners, bedrijven en instellingen zodat we actief en zichtbaar zijn geworteld in de lokale samenleving.
7. We hebben verbinding gemaakt met vrijwilligersorganisaties op het gebied van veiligheid zodat we deze kennen, versterken en helpen bij hun werk.
8. We hebben gezorgd voor een professionele uitvoering van vergunningverlening, toezicht en brandbestrijding zodat we veilig, effectief en efficiënt werken.
9. We gaan, in samenwerking met partners, realistisch om met risico's. Als we afwijken van wettelijke opkomsttijden gaan we met die doelgroep in gesprek over veiligheidsmaatregelen.

1.4. Landelijke ontwikkelingen

Hieronder zijn de beleidsontwikkelingen die voor de gehele regio gelden nader beschreven. De ontwikkelingen die specifiek betrekking hebben op een bepaald programma staan bij het desbetreffende programma.

Wettelijke ontwikkelingen – Omgevingswet en Wabo

De Omgevingswet treedt naar verwachting in 2019 in werking. De taak van de overheid verandert door deze wet van 'regelen' naar 'mogelijk maken'. Binnen de nieuwe Omgevingswet zijn burgers en ondernemers in eerste aanleg zelf verantwoordelijk voor hun welzijn. 'Private kwaliteitsborging' betekent dat opdrachtgevers zelf verantwoordelijk worden voor veiligheid. Dus waar nu nog de gemeenten een dossier voorleggen aan de brandweer, zal dat in de toekomst de bouwheer, en namens hem de architect, zijn. De brandweer heeft dan bovendien alleen nog een adviesrol op risicovollere dossiers. Dan zal de brandweer het proces toetsen en niet (meer) het eindresultaat. De adviesrol bij die risicovollere dossiers, is in een algemene maatregel van bestuur (AMVB) vastgelegd, maar staat ter discussie. De toegevoegde waarde van het brandweeradvies, de adviesvaardigheid en efficiëntie gaan de komende jaren bepalen wat de rol van de brandweer wordt.

Deze veranderingen hebben invloed op onze rol en de wijze waarop wij onze ambities realiseren. Op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht dienen de bevoegde gezagen een verordening vast te stellen voor de uitvoering en handhaving van de taken van de regionale uitvoeringsdienst. Veiligheidsregio IJsselland participeert in de uitvoering hiervan. Op 21 februari 2017 heeft de Tweede Kamer ingestemd met de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Vanaf 1 januari 2018 toetsen gemeenten de bouwwerken uit de lagere risicoklasse niet meer.

Strategische Agenda

Het Veiligheidsberaad werkt met een Strategische Agenda. In deze Strategische Agenda hebben zij zes thema's benoemd, waarvoor het meerwaarde heeft om op landelijk niveau samen te werken in plaats van dat iedere Veiligheidsregio dat voor zich doet. Het gaat om de volgende thema's:

1. water en evacuatie;
2. continuïteit van de samenleving;
3. versterking risico- en crisisbeheersing bij stralingsincidenten;
4. kwaliteit en vergelijkbaarheid veiligheidsregio's;
5. versterking bevolkingszorg;
6. bovenregionale operationele besluitvorming: samenwerking tussen veiligheidsregio's en Defensie.

De eerste drie projecten voert het Veiligheidsberaad samen uit met het ministerie van Veiligheid en Justitie. De andere drie projecten voeren het Veiligheidsberaad en de veiligheidsregio's zelf uit. De projecten kennen een looptijd tot 1 juli 2017. Ten tijde van het schrijven van deze begroting wordt bezien wat nodig is om de resultaten uit deze projecten te borgen en te beheren. Dan moet ook duidelijk worden wat de mogelijke financiële implicaties hiervan zijn. In 2015 en 2016 hebben de veiligheidsregio's een financiële bijdrage gedaan. In het vastgestelde jaarplan 2017 van het Instituut Fysieke Veiligheid is geen rekening gehouden met eventuele additioneel benodigde financiering.

Invloed van de gemeenteraden

Een onderwerp waar de laatste jaren veel aandacht voor is, is de invloed van gemeenteraden op de uitvoering van taken die zij via een gemeenschappelijke regeling bij andere organisaties belegd hebben. Zo verscheen in december 2015 het rapport 'Wisselwerking - Naar een betere wisselwerking tussen gemeenteraden en de bovengemeentelijke samenwerking' van de Raad voor het openbaar bestuur (Rob). Aanleiding vormde een vraag uit de Tweede Kamer over de

democratische legitimiteit van samenwerkingsverbanden. De Raad voor het openbaar bestuur doet in zijn rapport een aantal suggesties en aanbevelingen om de wisselwerking te verbeteren. De Rob constateert dat gemeentebesturen schakelkracht nodig hebben: het vermogen om te schakelen tussen belangen (lokaal en regionaal), maar ook om te schakelen tussen inhoud en proces. Samenwerking van gemeenten groeit en dat vraagt volgens de Rob ook om schakelkracht. Van besturen van samenwerkingsverbanden verwacht de Rob een houding en cultuur die eveneens om schakelkracht vragen. Besturen van samenwerkingsverbanden kunnen zelf legitimiteit verdienen door zichtbaarheid, openheid en het betrekken van verwachtingen van de samenleving. Niet in de zin van 'men vraagt en wij draaien', maar van intelligent (netwerk-)bestuur met open oog en oor voor politieke en maatschappelijke ontwikkelingen, voor politieke en maatschappelijke sensitiviteit, en met een open instelling voor een betekenisvolle dialoog en participatie. Op die manier kan een vruchtbare verbinding tussen het politieke bestuur en samenwerkingsverbanden ontstaan.

Samenwerken staat centraal in het beleidsplan 2015-2018 van Veiligheidsregio IJsselland. We willen samenwerken aan veiligheid, want veiligheid creëer je met elkaar. Ook willen we een betrouwbare partner zijn, want samenwerking vraagt vertrouwen. Als betrouwbare partner willen we in de regio leidend zijn in de samenwerking bij branden, incidenten en crises tussen hulpverleningsdiensten, gemeenten en andere partners. Het eerste strategische doel van het beleidsplan is dan ook gericht op 'besturen' en luidt: We hebben onze relatie met het lokale bestuur en de gemeenteraden versterkt, zodat we onze legitimiteit en lokale binding vergroten. Wij betrekken gemeenteraden en colleges (en gemeentelijke ambtenaren) zoveel mogelijk en op verschillende manieren bij voorgenomen keuzes en besluiten. Voor een document als deze begroting is de weg die we moeten lopen in de wet uitgestippeld. Consultatie van de gemeenteraden is hierin opgenomen en daarnaast maakt een bezoek aan de gemeenteraden of een uitnodiging aan de gemeenteraadsleden om op bezoek te komen bij de veiligheidsregio doorgaans onderdeel uit van onze marsroute.

Iets anders wat wij doen om optimaal aan de maatschappij te laten zien wat we doen en in contact te komen met allerlei partijen en individuele bewoners is de groots opgezette tweejaarlijkse organisatie van de Veiligheidsdag op een wisselende plek in de veiligheidsregio. Na Zwolle en Hardenberg is in 2017 de gemeente Steenwijkerland en in 2019 de gemeente Deventer aan de beurt!

Samenleving

In de samenleving zien we op het gebied van veiligheid een aantal trends. Het besef neemt steeds meer toe dat we uit moeten gaan van de kracht van de samenleving en samen moeten ontdekken hoe dat werkt. Ook constateren we dat het gebruik van sociale media de laatste jaren enorm is toegenomen, ook op het gebied van veiligheid. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van Twitter tijdens incidenten of NL-Alert. Aangezien in de toekomst het WAS-sirenenetwerk gefaseerd wordt ontmanteld, gaan we met RTV Oost de inzet van de rampenzender koppelen aan NL-Alert.

1.5. IJssellands Werken

In Veiligheidsregio IJsselland staat IJssellands werken centraal. De uitgangspunten van het IJssellands werken zijn:

- Verantwoordelijkheid zo laag mogelijk in de organisatie: geef medewerkers het vertrouwen en de ruimte om binnen de kaders het werk zelf te organiseren;
- Altijd en overal toegang tot relevante informatie: om zelf te bepalen wanneer en waar we werken en om snel kennis te kunnen delen;
- Ruimte bieden om doelen te kunnen realiseren: afspraken maken, geen regels opleggen;
- Vertrouwen geven en krijgen, is ook verantwoordelijkheid nemen, afspraken nakomen en elkaar aanspreken;
- Samenwerken en verbinden: delen van informatie en verbinding met je collega's, samenwerkingspartners en de samenleving is nodig om elkaars kennis en talent goed te gebruiken;
- Persoonlijk leiderschap: je regisseert je eigen werk en tijd en bent zelf verantwoordelijk voor de ontwikkeling van je talenten;
- Vertrouwen, Verbinding en Vakmanschap: aandacht voor warme en persoonlijke communicatie, plezier in samen werken.

Het is belangrijk dat deze kernwaarden ook daadwerkelijk zo worden ervaren door de medewerkers. De mens in de organisatie en de te behalen doelen en resultaten staan centraal. Er zijn veranderingen waaraan leidinggevenden op de juiste wijze sturing dienen te geven. Leidinggevenden geven hierbij helder richting aan de organisatie en hebben een duidelijke voorbeeldfunctie. Leidinggevenden spelen in de ontwikkeling van de medewerkers een cruciale rol.

1.6. Opbouw begroting

Deze begroting bestaat uit de programma's:

- Strategie en Beleid
- Brandweer
- Crisisbeheersing
- GHOR
- Bevolkingszorg
- Meldkamer

Elk programma beschrijft het beleidskader dat van toepassing is en de van belang zijnde ontwikkelingen en geeft antwoord op de vragen:

- Welke resultaten bereiken we in 2018 en wat gaan we doen om die resultaten te bereiken?
- Wat gaat het kosten?

2 Exploitatiebegroting

2.1 Inleiding

In dit deel van de begroting worden de financiële uitkomsten van de (meerjaren)begroting van Veiligheidsregio IJsselland gepresenteerd. In deze programmabegroting 2018 en meerjarenramingen 2019-2021 worden geen extra middelen gevraagd voor nieuw beleid. Voor de extra middelen voor nieuw beleid/ontwikkeling is het uitgangspunt nieuw voor oud beleid toegepast. De in 2014 bestuurlijk vastgestelde bezuinigingsvoorstellen en de nieuwe besparingsvoorstellen als gevolg van efficiëntie- en schaalvoordelen zijn in de primitieve begroting verwerkt.

Voor loon/sociale lasten is een stijging van 1,5% gehanteerd en een prijsstijging van 0,35% (inclusief -0,55% nacalculatie). De voorgestelde percentages zijn een uitwerking van het AB-besluit op 11 mei 2016, waar zij kaders en spelregels voor indexering ter voorbereiding en opstellen van de begroting Veiligheidsregio IJsselland hebben vastgesteld.

Een belangrijke wijziging in de voorliggende begroting is de verandering van de BBV- regelgeving. Gemeenten hebben deze al toe moeten passen op de begroting 2017. Voor gemeenschappelijke regelingen zijn de nieuwe richtlijnen vanaf 2018 van kracht. De belangrijkste ontwikkeling hierin is dat overhead niet meer mag worden toegerekend aan de programma's. Dit heeft gevolgen voor de tabel wat gaat het kosten per programma.

De verdeling van de kosten over de verschillende programmaonderdelen wordt afzonderlijk zichtbaar gemaakt in hoofdstuk 3.

2.2 Wijzigingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Dit jaar is sprake van een zeer ingrijpende wijziging van het BBV. Voor de gemeenten gelden deze regels met ingang van begrotingsjaar 2017, voor gemeenschappelijke regelingen is de ingangsdatum bepaald op 1 januari 2018.

Een aantal wijzigingen zijn niet van toepassing voor een gemeenschappelijke regeling. De meest in het oog springende wijzigingen voor de VRIJ zijn:

- verplichte opname van landelijke beleidsindicatoren (zie programma strategie & beleid);
- verplicht tot uitdrukking laten komen van de overhead en het doorvoeren van een wijziging in de berekening van de rentekosten.

Met name door het centraal tot uitdrukking laten komen van de overhead treden er dit jaar bijzonder veel verschuivingen op in de begroting. In financiële zin is per saldo geen sprake van een verschil. Het BBV hanteert de definitie voor overhead als volgt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Dit betekent bijvoorbeeld dat alle procesmanagers en vakteamleiders, die voorheen onder het primair proces werden verantwoord, nu onder de overheadkosten vallen en de huisvestingskosten vielen vroeger onder de overheadkosten en nu het primair proces. Budgettair heeft dit voor de begroting geen gevolgen.

Dit betekent dat het dit jaar bijzonder lastig is om de cijfers van 2017 en 2018 op programmaniveau goed met elkaar te vergelijken. O.a. overhead wordt niet meer aan de programma's toegerekend.

In het BBV is de productenindeling vervangen door een indeling in voorgeschreven taakvelden. De voorgeschreven indeling is vooral gericht op uniforme informatieverstrekking voor derden. De motivatie hiervoor is dat organisaties hierdoor beter met elkaar vergelijkbaar zijn. Dit betekent niet dat een indeling in programma's en producten niet meer is toegestaan. De voorgeschreven indeling in taakvelden moet tenminste als bijlage zijn opgenomen in de begroting, zie bijlage 3.

2.3 (Meerjaren)begroting 2018-2021

In de voorliggende begroting worden bijna alle structurele lasten met structurele baten gedekt, met uitzondering van een maatwerkafpraak met de gemeente Olst-Wijhe van 33.419 euro. In deze gemeente worden de eenvoudige taken op het gebied van toezicht en handhaving nog verricht door personeel in loondienst van de veiligheidsregio. Bij de meeste gemeenten werden deze eenvoudige taken al in de afronding van de financiële nulmeting verrekend en door hen zelf uitgevoerd. Mocht de gemeente Olst-Wijhe in de toekomst besluiten om de eenvoudige taken zelf te verrichten, dan dient dit binnen de veiligheidsregio te leiden tot een bezuiniging van 33.419 euro.

Verder worden gemeente Staphorst en Steenwijkerland voor 67.360 euro incidenteel gecompenseerd uit de bestemmingsreserve ontwikkelingen VR.

Tot slot wordt voor het jaar 2018 de eenmalige financiële consequentie van de visie op bluswater meegenomen, die beleidsmatig begin 2017 in het algemeen bestuur is behandeld. Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2016 zullen wij het bestuur voorstellen om hier eenmalig 900.000 euro voor beschikbaar te stellen.

Hieronder een overzicht van de incidentele baten en lasten in de begroting 2018:

Jaar 2018	Baten	Lasten	Saldo
Maatwerkafpraak Olst Wijhe	€ -33.419	€ -	€ -33.419
Incidentele compensatie gemeente Staphorst en Steenwijkerland	€ -67.360	€ -	€ -67.360
Eenmalige kosten visie op bluswater	€ -900.000	€ 900.000	€ -
	€ -1.000.779	€ 900.000	€ -100.779

In het volgend overzicht van de begroting 2018 en meerjarenramingen 2019-2021 op hoofdlijnen en verdeeld in tien categorieën. Voor de vergelijking is de kolom begroting 2017 opgenomen en zijn de voorlopige rekeningcijfers 2016 toegevoegd. Tussen de cijfers van 2017 en 2018 kunnen nog enkele verschillen te zien zijn. Deze verschillen worden veroorzaakt door: de bezuinigingen naar aanleiding van de regionalisering, indexeringen en interne verschuivingen (bijvoorbeeld kapitaallast kazernes in het jaar van terugkoop gemeente omgezet in een huurlast) en de besparingsvoorstellen als gevolg van efficiëntie- en schaalvoordelen (zie bijlage 7) die zijn verwerkt.

Verder zien wij voor ruim 470.000 euro structureel aan nieuwe ontwikkelingen op ons afkomen vanaf 2018. Enkele belangrijke ontwikkelingen zijn: wegvallen van inkomsten openbaar meldsysteem, extra kosten voor arbeidshygiëne, kosten voor brandveilig leven, een bijdrage aan de RUD voor een applicatie vergunning, toezicht en handhaving en extra bijdragen aan derden (o.a. Instituut Fysieke Veiligheid). Effecten van beleidsintensivering en/of nieuwe ontwikkelingen zijn opgevangen binnen het bestaande financiële kader. Dit is gebeurd door kritisch te kijken naar onze begroting en waar mogelijk besparingen door te voeren. Deze nieuwe ontwikkelingen hebben dus geen verhogend effect op de gemeentelijke bijdrage.

In paragraaf 2.4 wordt een toelichting gegeven per categorie.

EXPLOITATIE VEILIGHEIDSREGIO IJSSELLAND						
bedragen x € 1.000						
	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenraming		
				2019	2020	2021
Exploitatiekosten						
1. Personeel	-25.599	-24.335	-24.724	-24.655	-24.607	-24.558
2. Huisvesting	-4.439	-4.610	-4.821	-4.890	-4.872	-4.872
3. Brandweermaterieel	-4.593	-4.740	-4.719	-4.767	-4.830	-4.892
4. Opleiden & Oefenen	-2.465	-2.512	-2.539	-2.534	-2.529	-2.524
5. Automatisering & verbindingen	-1.726	-1.893	-1.881	-1.876	-1.872	-1.868
6. Rente	-756	-931	-864	-795	-781	-781
7. Beheerskosten	-1.226	-1.232	-1.075	-1.076	-1.075	-1.075
8. Overige kosten	-2.466	-1.878	-1.986	-1.971	-1.994	-1.986
Totaal exploitatiekosten	-43.270	-42.131	-42.609	-42.564	-42.560	-42.556
Exploitatiebaten						
9a. Diverse opbrengsten	4.073	544	372	334	334	334
9b. Bijdrage GGD	2.351	2.314	2.341	2.334	2.330	2.326
Totaal exploitatiebaten	6.424	2.858	2.713	2.668	2.664	2.660
Algemene dekkingsmiddelen						
10a. Rijksbijdrage V en J: V&J - BDuR	5.757	5.616	5.679	5.679	5.679	5.679
10b. Gemeentelijke bijdragen	33.126	33.584	34.217	34.217	34.217	34.217
Totaal bijdragen	38.883	39.200	39.896	39.896	39.896	39.896
Exploitatieresultaat inclusief bezuinigingen/besparingen	2.037	-73	-	-	-	-

Wij gaan meerjarig (periode 2019 t/m 2021) uit van constante prijzen. De bovenstaande meerjarige fluctuaties vloeien niet voort uit nieuw beleid, maar zijn autonome ontwikkelingen (bezuinigingen/besparingen, verschuiving van kostencategorie en BTW- effect op de investeringen).

In het exploitatieoverzicht is te zien dat er een structureel sluitende begroting wordt gepresenteerd met concrete bezuinigingsvoorstellen.

2.4 Toelichting exploitatiebegroting 2018-2021

In dit deel van de begroting wordt per categorie een korte toelichting op de begrotingscijfers 2018 en indien nodig op de meerjarenramingen gegeven. De begrotingscijfers zijn zoveel mogelijk gerubriceerd naar herkenbare categorieën. De toelichting op de exploitatie volgt de nummering van de categorieën uit bovenstaand overzicht. Tot slot volgt een toelichting op de gehanteerde werkwijze voor de toedeling van de indirecte kosten aan de beleidsprogramma's.

2.4.1 Toelichting exploitatiekosten

Hieronder staat een toelichting op de verschillende onderdelen van de exploitatiebegroting. De nummering verwijst naar de nummering in het exploitatieoverzicht (paragraaf 0).

1. Personeel

Het totaal aan geraamde personeelslasten bedraagt ruim 24,7 miljoen euro. De loonkosten voor 2018 zijn gebaseerd op de werkelijke loonkosten van januari 2017 en rekening houdend met de indexering van 1,5% , conform de technische uitgangspunten (zie bijlage 1). Dit betekent dus een raming inclusief de laatst bekende cao-ontwikkelingen en sociale lasten (stijging APB premies per 1-1-2017). De huidige cao loopt tot 1 mei 2017.

In de begroting 2017 was nog 0,5% ruimte om een stijging van sociale lasten op te vangen. Uit analyse van de werkelijke salarissen januari 2017 blijkt dat de sociale lasten meer zijn gestegen, dan financieel beschikbaar is. Dit wordt veroorzaakt door de stijging van de ABP-premies, die vorig jaar als risico is benoemd. In 2017 bedraagt het tekort ruim 200.000 euro. Dit betreft een eenmalig tekort voor 2017. Dit tekort wordt verwerkt in de tussentijdse bestuursrapportage 2017 en structureel meegenomen in deze begroting. Afgesproken is dat de loonkosten in 2018 met 1,5% stijgen om mogelijke toekomstige loonstijging en/of sociale lastenstijgingen op te vangen. Deze autonome ontwikkeling betekent ruim 225.000 euro aan extra loonkosten. In totaal stijgen de loonkosten met structureel ongeveer 425.000 euro ten opzichte van begroting 2017 en wordt verrekend met een hogere gemeentelijke bijdrage en hogere bijdrage GGD (loonkosten bedrijfsvoering).

Het uitgangspunt voor de raming van de personeelskosten in 2018 is de formatieomvang van 285,43 fte (1 fte lager t.o.v. 2017) en de kwalitatieve schaalindeling hiervan. De totale loonkosten (brutoloon, sociale lasten en toelagen) zijn geraamd op 19,7 miljoen euro. Sinds dit jaar zijn ook de piketvergoedingen (96.000 euro) voor bevolkingszorg geraamd in deze begroting, conform afspraak. In de meerjarenramingen 2019 t/m 2021 is het uitgangspunt dat de lasten per saldo elk jaar licht afnemen. Dit is conform de afspraken in het Sociaal Plan. Verder is er meerjarig rekening gehouden met de aflopende garanties van het beroepspersoneel.

De raming van de vergoeding aan de brandweervrijwilligers (3,89 miljoen euro) is, evenals in 2017, gebaseerd op de inventarisatie die in 2011 is gehouden door het deelproject Personeel. Er wordt op dit moment nog een formatieplan voor vrijwilligers (inclusief begroting) opgesteld, waarbij de vrijwilligersvergoedingen van 2014,2015 en 2016 worden geanalyseerd. Verder is bij de raming van

de vrijwilligersvergoeding rekening gehouden met een bezuiniging van 25.000 euro met betrekking tot het project STOOM (structureel terugdringen ongewenste en onechte meldingen) en de aflopende garanties van de vrijwilligersvergoeding.

Voor de overige personeel gerelateerde kosten is 1,15 miljoen euro geraamd en hiermee gelijk aan 2017.

2. Huisvesting

Voor de 35 brandweerkazernes en -posten in de regio is het uitgangspunt dat deze in eigendom van de gemeenten blijven. Er zijn in 2013 huurcontracten afgesloten met de gemeenten. De huurprijs is gebaseerd op de kosteninventarisatie van de huisvesting in de nulmeting.

De huurprijs, die Veiligheidsregio IJsselland betaalt aan de gemeenten, bestaat uit het deel gemiddelde kapitaallasten van de brandweerpost, het deel van het gemiddelde bedrag voor het groot onderhoud (inclusief 21% btw) en het deel van de verzekeringskosten van de eigenaar. De huurprijs voor 2018 is 0,35% hoger dan de huurprijs van 2017. De werkelijke huurprijs in 2018 kan hoger uitvallen, conform artikel 9.2 van de algemene bepalingen bij de huurovereenkomsten. De lasten voor energie, schoonmaak, belastingen en dagelijks onderhoud worden rechtstreeks door de hurende partij (de veiligheidsregio) voldaan aan externe leveranciers en maken geen deel uit van de huursom.

Voor negen brandweerkazernes is een uitzondering gemaakt. Deze kazernes zijn tijdelijk in eigendom genomen door Veiligheidsregio IJsselland. Met deze tijdelijke overdracht is vermeden dat de btw-herzieningstermijn op gebouwen jonger dan 10 jaar wordt toegepast. Bij de overgang naar huur moest anders in de geldende fiscale regelgeving de gecompenseerde btw naar rato van het aantal verstreken jaren door de betreffende gemeenten worden terugbetaald aan de Belastingdienst. Regiobreed zou hier een bedrag van ± drie miljoen euro mee zijn gemoeid.

In 2018 zijn wij nog eigenaar van zeven kazernes, want de kazerne in Kampen en de kazerne aan de Marsweg te Zwolle zijn weer overgedragen aan de gemeenten. De kapitaallasten (afschrijving en rente) zijn in het jaar van terugkoop door de gemeente omgezet in een huurlast. In bijlage 4 vindt u de specificatie van de nog in eigendom zijnde brandweerkazernes welke op 1-1-2014 zijn overgenomen en tegen welke boekwaarde. Na het verstrijken van de tienjaarstermijn worden de kazernes weer tegen de boekwaarde terug geleverd aan de gemeenten. In de begroting wordt uitgegaan van 3,5% aan rentelasten voor het aantrekken van vreemd vermogen voor de aankoop gedurende de periode van eigendom.

De huisvestingskosten maakten in de eerdere begrotingen onderdeel uit van de indirecte kosten (overhead) per programma. Vanaf begroting 2018 geldt, volgens het BBV, het volgende: huisvesting die wordt gerekend tot de overhead heeft betrekking op kantoorruimten. Dit zijn ruimten voor de uitvoering van de algemene taken van de eigen organisatie. Niet onder kantoorruimten vallen huisvestingskosten die behoren tot een specifiek uitvoerende taak en daarmee tot een specifiek taakveld, bijv. een brandweerkazerne. Werkplekken binnen dergelijke locaties worden tot het geheel gerekend en niet apart tot overhead. Voor VRIJ betekent dit dat alle huisvestingskosten onderdeel uit maken van het programma brandweer en het taakveld crisisbeheersing en brandweer.

De stijging van de huisvestingskosten ten opzichte van de begroting 2017 wordt veroorzaakt door een herverdeling van de beschikbare budgetten. We krijgen steeds meer inzicht in onze daadwerkelijke kosten (historie).

3. Brandweermaterieel

Met ingang van 1-1-2014 heeft de veiligheidsregio de boekwaarde van al het brandweermaterieel overgenomen van de gemeenten, inclusief het beheer en onderhoud. De gemeentelijke bijdragen uit de nulmeting zijn gebaseerd op de gemiddelde kapitaallasten van al het aanwezige brandweermaterieel. Hierdoor heeft de organisatie structureel voldoende middelen om de noodzakelijke vervangingsinvesteringen te doen. Voor het verschil tussen de in een specifiek begrotingsjaar te ramen kapitaallasten en de gemiddelde kapitaallasten wordt een storting in c.q. onttrekking aan de hiervoor ingestelde egalisatiereserve gedaan. Per saldo wordt in 2018 een storting in de egalisatiereserve geraamd van 653.417 euro.

De kosten voor brandweermaterieel zijn iets gedaald ten opzichte van de begroting 2017, dit wordt veroorzaakt door de lagere afschrijvingskosten materieel. Dit komt door het achterblijven van de vervangingsinvesteringen. Daarnaast zijn er hogere kosten door de nieuwe ontwikkeling arbeidshygiëne.

De vervangingsinvesteringen van het brandweermaterieel zijn gebaseerd op de in het deelproject Materieel en Gebouwen gehouden inventarisatie in 2012, wel rekening houdend met de vastgestelde bezuinigingen op het materieel. De geraamde vervangingsinvesteringen (aanschaffingen > € 5.000) over de jaren 2018-2021 zijn afgestemd en gebaseerd op de in de financiële uitgangspunten vastgelegde afschrijvingstermijnen en vervangingswaarden. Op dit moment wordt intern kritisch gekeken naar de inventarisatielijsten uit 2012 en deze is op detailniveau gereed. De volgende stap is het opstellen van een meerjarig vervangingsschema van het brandweermaterieel.

De vervangingswaarden zijn actueel en niet geïndexeerd met 0,35%. In bijlage 2 is het overzicht van de materiële activa opgenomen, waaronder de vervangingsinvesteringen voor 2018. Door het proces Beheer & Techniek en Repressie wordt kritisch beoordeeld of de vervanging noodzakelijk is. Bijlage 2 is gebaseerd op gedetailleerde specificaties die bij het vakteam Financiën ter beschikking zijn.

De jaarlijkse toename van de kosten van het brandweermaterieel wordt veroorzaakt door het btw-effect op de vervangingsinvesteringen, de huidige kapitaallasten voor vervanging zijn nog zonder btw.

4. Opleiden & oefenen

Begin 2015 is een regionaal opleidingsplan opgesteld en hieruit bleek dat de beschikbare budgetten toereikend zijn. In het traject van de efficiencyvoordelen zijn enkele structurele voordelen meegenomen en verwerkt in deze begroting. De egalisatiereserve voor opleiden en oefenen is ingesteld, waarmee in de toekomst de pieken en dalen zo efficiënt mogelijk worden ingepland.

De verwachting is dat, door het aantal vacatures en werving en selectie, het aantal opleidingen veel blijft. Dat heeft tot gevolg dat de opleidingskosten onverminderd hoog blijven. We zullen proberen dit op te vangen binnen de beschikbare budgetten van het proces vakbekwaamheid.

De opleiden & oefenen kosten zijn gestegen ten opzichte van de begroting 2017. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door het opnemen van de opleidingskosten bevolkingszorg vanaf begroting 2018.

5. Automatisering & verbindingen

De feitelijke ontwikkeling van de kostenvraag voor ICT in de nieuwe veiligheidsregio krijgt steeds meer vorm. De ICT-kosten zijn grotendeels in beeld en passen binnen de beschikbare budgetten. De specifieke ICT- kosten zijn begroot onder het desbetreffende proces en vallen daarmee ook onder het desbetreffende taakveld, conform BBV. Een groot deel van alle aanwezige apparatuur is in beeld, waarmee een meerjarig vervangingsschema opgesteld kan worden. Verdere ontwikkelingen zijn het formuleren van een visie op informatie-veiligheid en het samenstellen van een Product & Dienstencatalogus, die is gebaseerd op de geïnventariseerde ICT ondersteuningsbehoefte van de medewerkers.

6. Rente

Evenals vorig jaar hanteren wij voor huisvesting 3,5% en voor het materieel 2,5%. De veiligheidsregio probeert binnen de geldende regelgeving op dit vlak zoveel mogelijk met kort geld te lenen. Hiermee maken wij optimaal gebruik van de lage rentepercentages, hetgeen incidentele onderuitputting kan opleveren. Deze incidentele onderuitputting gaat deel uitmaken van de tussentijdse bestuursrapportages. Conform BBV worden de rentelasten apart begroot op het taakveld treasury en vanuit dit taakveld weer toegerekend aan de andere taakvelden (overhead en crisisbeheersing en brandweer).

De rentelasten zijn lager ten opzichte van de begroting 2017. Dit wordt veroorzaakt door de lagere boekwaarde van de materiële vaste activa.

De rentelasten van de kazernes zijn in het jaar van terugkoop door de gemeente omgezet in een huurlast (categorie huisvesting), hierdoor ontstaat per jaarschijf een verschil.

7. Beheerskosten

Dit zijn voornamelijk kosten van de bedrijfsvoering. De beheerskosten zijn gedaald ten opzichte van het jaar 2017. Dit wordt veroorzaakt door een verschuiving van de bijdrage aan het IFV (maakt nu onderdeel uit van de overige kosten) en herverdeling van de beschikbare budgetten, doordat wij steeds meer inzicht krijgen in onze daadwerkelijk kosten (historie).

8. Overige

Alle niet onder de voorgaande categorieën onder te brengen posten zijn hier geraamd. Denk hierbij aan bijdrage aan derden, kosten OR en storting reserve. De overige kosten zijn hoger ten opzichte van het jaar 2017. Dit wordt veroorzaakt door hogere storting in de egalisatiereserve en de hogere kosten van brandveilig leven. Meerjarig is een daling van de kosten te zien. Dit wordt veroorzaakt door de bezuinigingen.

2.4.2 Toelichting exploitatiebaten

9a. Opbrengsten

Voor 2018 zijn de opbrengsten ook met 0,35% geïndexeerd. Ten opzichte van de begroting 2017 zijn de opbrengsten gedaald. Dit wordt veroorzaakt door het niet meer ontvangen van de bijdrage van 18.000 euro vanuit de politie voor Multidisciplinair Opleiden Trainen en Oefenen (programma crisisbeheersing). Verder vervallen ook de inkomsten voor het openbaar meldsysteem (OMS) van bijna 150.000 euro. Een aantal bedrijven en instellingen is, op grond van het Bouwbesluit, verplicht om een automatische doormelding naar de meldkamer te realiseren in geval van activering van rookmelders, sprinklerinstallaties en dergelijke. Veiligheidsregio IJsselland heeft een contract met Siemens afgesloten (deze eindigt eind 2017) voor het realiseren en onderhouden van deze doormeldingen. De bedrijven en instellingen betalen Siemens hiervoor en Siemens draagt een deel van deze abonneegelden af aan Veiligheidsregio IJsselland. Diverse ontwikkelingen maken op termijn een andere inrichting van het OMS-stelsel noodzakelijk, mede gezien de samenvoegingen van regionale meldkamers naar tien meldkamergebieden. Deze transitie dient zorgvuldig en fasegewijs plaats te vinden, binnen de kaders van de wet- en regelgeving. Hierbij moet ook gelet worden op het voorkomen van nodeloze alarmeringen en onnodig uitrukken van de brandweer. Vanwege de overdracht van OMS-meldingen op termijn naar het landelijke meldkamerdiensten-centrum (MDC), loopt Veiligheidsregio IJsselland inkomsten mis.

Deze structurele nadelen zijn binnen de huidige begroting opgevangen door kritisch te naar de beschikbare budgetten en een structureel hogere BDuR-uitkering vanaf 2018.

Verenigingsbelasting

Veiligheidsregio IJsselland heeft een verordening (inclusief tarieventabel) vastgesteld om inkomsten te kunnen heffen. Ons algemene standpunt met betrekking tot de heffing van verenigingsbelasting en die van onze belastingadviseur is dat VRIJ niet belasting- en aangifteplichtig is. Namelijk met de volgende redenering: voor het overgrote deel van de activiteiten/inkomsten is er geen sprake van deelname economisch verkeer en dus kan er geen sprake zijn van het drijven van een onderneming. De activiteiten (bijvoorbeeld detachering personeel), waarmee VRIJ wel deelneemt aan het economisch verkeer, wordt niet gestreefd naar winst en worden er geen structurele overschotten gerealiseerd. Wij zijn nog in gesprek met de belastingdienst en onze inspanning is om dit in een vaststellingsovereenkomst met stempel van de belastingdienst te krijgen.

9b. Bijdrage GGD

De gezamenlijke eenheid Bedrijfsvoering maakt deel uit van Veiligheidsregio IJsselland. De begroting is gebaseerd op het financieel kader zoals deze werd uitgewerkt in het vastgestelde organisatie- en formatieplan van de eenheid Bedrijfsvoering. De bijdrage van de GGD in deze eenheid is gebaseerd op het door de GGD ingebrachte financieel kader (44%). De bijdrage van de GGD is gestegen ten opzichte van de begroting 2017. Dit wordt veroorzaakt door de afgesproken indexeringen voor 2018. Meerjarig is een daling van de bijdrage te zien. Dit wordt veroorzaakt door de bezuinigingen, die is gebruikt om nieuwe ontwikkelingen / beleid op te vangen.

2.4.3 Toelichting algemene dekkingsmiddelen

10. Algemene dekkingsmiddelen

De dekking voor de exploitatie van de veiligheidsregio valt uiteen in twee posten.

- 10a. Rijksbijdragen van het ministerie van Veiligheid & Justitie (V&J);
- 10b. Bijdragen van de elf gemeenten.

10a. Rijksbijdrage van het ministerie van Veiligheid en Justitie

Van V&J wordt een Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) ontvangen. Jaarlijks worden in de maanden juni en december budgetcirculaires BDuR van het ministerie ontvangen. Hierin wordt de bijdrage die de veiligheidsregio ontvangt, bekend gemaakt.

In de begroting 2018 zijn de voorlopig geldende bedragen (5,68 miljoen euro) uit de decembercirculaire 2016 van V&J opgenomen. Dit is tijdens het opstellen van de begroting de laatste bekende circulaire en waarbij wordt aangegeven dat de uitkering meerjarig gelijk blijft. De BDuR uitkering is structureel 62.000 euro hoger ten opzichte van de begroting 2017 door structurele bijstelling van de loon en prijscompensatie vanuit het Rijk. Hiermee is een deel van de daling van de opbrengsten opgevangen (zie punt 9a).

10b. Bijdragen van de elf gemeenten

De basis voor de bijdragen van de gemeenten zijn de uitkomsten van de financiële nulmeting die werden vertaald in de eerdere begroting voor het jaar 2014 (historische kosten). De cijfers van 2018 zijn geïndexeerd voor lonen en prijzen, conform de technische uitgangspunten zoals in bijlage 1 is toegelicht. Verder is rekening gehouden met de incidentele compensatie van de gemeente Steenwijkerland en Staphorst via een onttrekking uit de bestemmingsreserve ontwikkeling VR. Tot slot wordt er vanaf 2018 een bijdrage betaald voor bevolkingszorg, conform bestuurlijke afspraken op basis van de businesscase bevolkingszorg. Het betreft de piketvergoeding voor zeven functies, de kosten van drie piketvoertuigen en de kosten voor opleidingen. Hieronder een opbouw van de gemeentelijke bijdrage:

Bijdrage 2017 excl. maatwerk en compensatie	€ 33.228.950
BIJ: loonindex (1,5%) en prijsindex (0,35%) 2018	€ 492.973
Bijdrage 2018 excl. maatwerk	€ 33.721.923
Af: incidentele compensatie nadeelgemeenten	€ -67.360
BIJ: Bijdrage bevolkingszorg (vanaf 2018)	€ 139.596
BIJ: Maatwerkafspraken 2018	€ 422.621
= Bijdrage 2018 gemeenten	€ 34.216.780
(zie bijlage 5 voor specificatie bijdrage per gemeente)	

De specifieke bijdrage per gemeente is berekend, conform de besluitvorming over de verdeelmethode op 23 maart 2016. Het algemeen bestuur heeft gekozen voor de variant 75% historisch en 25% gemeentefonds. Over 3 jaar is er een evaluatiemoment en wordt gekeken of er ontwikkelingen zijn die een verhoging van het aandeel van het gemeentefonds mogelijk maken. De

gekozen methodiek wordt tijdens de evaluatie in principe niet ter discussie gesteld, de evaluatie richt zich op de mogelijkheden om het aandeel van het gemeentefonds te verhogen. Daarnaast is er voor gekozen om Steenwijkerland en Staphorst de komende drie jaar incidenteel te compenseren voor het nadelige financiële herverdeeleffect. Bij de evaluatie over drie jaar wordt opnieuw naar deze compensatie gekeken.

De bijdrage per gemeente staat in bijlage 5. De bijdrage is onderverdeeld in een vast aandeel en een maatwerkdeel. De maatwerkafspraken bestaat uit de afspraak met de gemeente Olst-Wijhe op het vlak van de continuering van de advisering van eenvoudige taken op het gebied van toezicht en handhaving en de FLO- bijdragen van gemeente Zwolle, Deventer en Kampen. De incidentele compensatie is ook afzonderlijk in beeld gebracht.

2.4.4 Overzicht baten en lasten

In de onderliggende gedetailleerde ramingen in de begroting worden alle baten en lasten zoveel mogelijk rechtstreeks geraamd en verantwoord bij de zes programma's:

- Strategie en beleid
- Brandweer
- Crisisbeheersing
- GHOR
- Bevolkingszorg
- Meldkamer

Het saldo van de totale exploitatiebegroting over 2018 bedraagt 39,73 miljoen euro. Hiervan kan 31,35 miljoen euro rechtstreeks worden toegerekend aan de programma's en 0,63 miljoen euro aan nog niet voorziene kosten (o.a. de flexibele schil). De ramingen van de ondersteunende diensten (overhead) komen uit op 7,75 miljoen euro. In de eerdere begroting werden deze indirecte kosten toegerekend aan de programma's met een simpele en toegankelijke verdeelsleutel. Door de BBV-wijzigingen is dit niet meer toegestaan. Hierbij een overzicht van baten en lasten per programma en waarbij de overheadkosten apart inzichtelijk zijn gemaakt. In bijlage 3 vindt u een overzicht op hoofdlijnen van de overheadkosten.

Jaar 2018	Baten		Lasten		Saldo
Programma Strategie & Beleid	€	-20.150	€	69.785	€ 49.635
Programma Brandweer	€	-321.020	€	28.233.586	€ 27.912.566
Programma Crisisbeheersing	€	-	€	717.598	€ 717.598
Programma GHOR	€	-	€	1.006.566	€ 1.006.566
Programma Bevolkingszorg	€	-139.596	€	325.214	€ 185.618
Programma Meldkamer	€	-	€	920.391	€ 920.391
Algemene dekkingsmiddelen	€	-39.756.134	€	-	€ -39.756.134
Overige baten en lasten (flexibele schil)	€	-	€	631.819	€ 631.819
Overhead	€	-2.269.589	€	10.015.473	€ 7.745.884
Heffing VPB	€	-	€	-	€ -
Bedrag onvoorzien	€	-	€	-	€ -
Saldo van baten en lasten	€	-42.506.489	€	41.920.432	€ -586.056
Toevoeging aan de reserve programma brandweer	€	-35.699	€	689.116	€ 653.417
Onttrekking aan de reserves algemene dekkingsmiddelen	€	-67.360	€	-	€ -67.360
Resultaat	€	-42.609.548	€	42.609.548	€ 0

3 Programma's

3.1 Programma Strategie & Beleid

Beleidskader

Wet veiligheidsregio's en Beleidsplan Veiligheidsregio IJsselland 2015 t/m 2018.

Ontwikkelingen

In 2018 loopt de Beleidsplanperiode 2015-2018 ten einde. In de aanloop naar 2019 maken we een start met de totstandkoming van de het nieuwe beleidsplan 2019-2022. Het jaar 2018 staat daarmee in het teken van de voorbereiding van de nieuwe aankomende beleidsperiode. De uitkomsten van de zelfevaluatie en de visitatie in 2017 vormen de basis voor de verdere ontwikkeling van de veiligheidsregio en geven richting aan het gesprek met de gemeenten en andere samenwerkingspartners over de strategische koers en ambities in 2019 en verder. Zodatig dat er niet alleen aandacht is voor de betrokkenheid, maar dat er ook ruimte is voor beïnvloeding van de strategische beleidsontwikkeling van de veiligheidsregio die past binnen de maatschappelijke ontwikkelingen.

Welke resultaten bereiken we in 2018 en wat gaan we doen om die resultaten te bereiken?

Nr.	Resultaat	Actiepunten
1.	Strategische koers en ambitie voor de periode 2019 en 2022.	We werken samen met de gemeenten en andere samenwerkingspartners een nieuw beleidsplan 2019-2022 uit en laten dit vaststellen door het algemeen bestuur.

Verplichte indicatoren

Zoals in de inleiding van deze begroting is geschreven zijn wij vanaf de begroting 2018 ook verplicht per programma beleidsindicatoren op te nemen. In het kader van de wens om tot meer vergelijkbare resultaten te komen moet een basisset van beleidsindicatoren worden gehanteerd die bij ministeriële regeling vastgesteld is.

Voor dit programma gelden de volgende verplichte beleidsindicatoren:

Taakveld	Naam	Eenheid	Indicator
0. bestuur en ondersteuning	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	0,55
0. bestuur en ondersteuning	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	Bij jaarrekening
0. bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 37,66
0. bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2%
0. bestuur en ondersteuning	Overhead	% van de totale lasten	24%

Wat gaat het kosten?

Programma STRATEGIE & BELEID	Rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	meerjarenramingen x € 1.000		
				2019	2020	2021
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 4.604	€ 19.902	€ 69.785	€ 70	€ 70	€ 70
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -20.000	€ -20.150	€ -20.150	€ -20	€ -20	€ -20
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Geraamde saldo baten en lasten	€ -15.396	€ -248	€ 49.635	€ 50	€ 50	€ 50
Onttrekking reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Storting reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Geraamd resultaat	€ -15.396	€ -248	€ 49.635	€ 50	€ 50	€ 50

3.2 Programma Brandweer

Beleidskader

De Wet veiligheidsregio's omschrijft de taken van de brandweer en geeft in nadere regels vereisten voor de kwaliteit en kwantiteit van de organisatie en de uitvoering. Veiligheidsregio IJsselland heeft structuren en kaders daarvoor onder andere vastgelegd in het Organisatieplan, het brandrisicoprofiel en in het dekkingsplan. Het vastgestelde brandrisicoprofiel geeft die locaties in de regio aan waar een hoge mate van brandrisico aanwezig is. Het dekkingsplan geeft aan hoe snel de brandweer op een bepaalde locatie aanwezig kan zijn.

Daarnaast zijn een aantal strategische doelen uit het beleidsplan 2015-2018 van toepassing. Deze hebben betrekking op de meervoudige inzet van brandweerkazernes, wijkbrandwachten, de verbinding met andere vrijwilligersorganisaties, zelfredzaamheid et cetera.

Ontwikkelingen

Binnen de brandweer zijn onder andere de volgende ontwikkelingen aan de orde:

- *Nieuwe wetgeving*: de Wet kwaliteitsborging in de bouw en Omgevingswet naderen hun voltooiing. Invoering wordt verwacht in 2019 (zie paragraaf 1.4). Samen met gemeenten wordt onderzocht hoe gemeenten ondersteund kunnen worden op weg naar en in de nieuwe situatie.
- *Risicogerichtheid*: op landelijk niveau is een visie op risicogerichtheid ontwikkeld. Optimale veiligheidswinst wordt bereikt door beïnvloeding van gedrag, het verhogen van veiligheidsbewustzijn, bijdragen aan continuïteit(szorg) en dit alles vanuit een heldere verantwoordelijkheidsverdeling.
- *Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)*: de RUD is verantwoordelijk voor de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH) op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO). Veiligheidsregio IJsselland geeft als externe partner invulling aan het kennispunt Brandveiligheid binnen de RUD. Mogelijk wordt de RUD ook verantwoordelijk voor de uitvoering van VTH-taken op het gebied van bouwen en ruimtelijke ordening. Veiligheidsregio IJsselland is hier nauw bij betrokken. Veel aandacht is nodig voor een goede informatie-uitwisseling met de gemeenten en de RUD. De voorkeur gaat ernaar uit dat de veiligheidsregio participeert in de keuze en de aanschaf van een gezamenlijk informatiesysteem.
- *Landelijke kader Uitruk op Maat*: door het Veiligheidsberaad is een kader opgesteld voor het gemotiveerd afwijken van het tot nu toe standaard voorgeschreven aantal personen op een brandweerwagen van zes personen.
- *RemBrand*: het doel van het landelijke project RemBrand is om criteria (of indicatoren) te benoemen die van invloed zijn op de brandveiligheid in Nederland. Men tracht dit uit te werken in termen van output en outcome voor alle schakels van de veiligheidsketen. Onderzocht wordt hoe de schakels in de veiligheidsketen elkaar beïnvloeden en onderling kunnen worden gewogen. Het idee achter RemBrand is om meer balans te brengen in de benadering van brandveiligheid: het gaat niet alléén om de opkomsttijden en de voertuigbezetting, waar in het Besluit veiligheidsregio's de nadruk op ligt. Wel zal Rembrand gevolgen hebben op de wijze waarop de opkomsttijden worden berekend en zal worden overgegaan naar zogenaamde gebiedsgebonden opkomsttijden. Dit houdt in dat niet meer per type gebouw een (wettelijke) opkomsttijd wordt bepaald, maar gewerkt gaat worden aan opkomsttijden die gekoppeld zijn aan een bepaald gebied. De hoogte van de vereiste opkomsttijd, die kan variëren binnen een bepaalde bandbreedte, is dan afhankelijk van het risiconiveau van het gebied. Voorbeeld: voor oude binnensteden geldt dan een opkomsttijd die tussen de vier en zeven minuten moet liggen.
- *Arbo-ontwikkelingen*: er is toenemende aandacht voor arbeidshygiëne tijdens en na repressief optreden. Er zijn berichten verschenen dat repressief brandweerpersoneel een verhoogde kans op kanker heeft. Hier speelt arbeidshygiëne mogelijk een grote rol in. Omdat er op dit gebied nauwelijks ervaring is, worden maatregelen proefondervindelijk geïntroduceerd en niet op basis van langjarige en breed gedeelde ervaringen. Daarnaast krijgt agressie tegen hulpverleners toenemende landelijke aandacht.
- *Versterking brandweeronderwijs*: belangrijk aandachtspunt bij de incidentbestrijding zijn goed opgeleide en geoefende functionarissen. Er vindt een doorontwikkeling plaats van toetsing op kwantiteit naar toetsing op kwaliteit. Dit heeft geresulteerd in het project 'Anders Oefenen' dat in nauwe samenspraak met de deelnemers is ontwikkeld. Concreet wordt gewerkt aan een kwaliteitsimpuls van de oefenorganisatie, zowel binnen het vakteam als ook in de posten. In de opleidingstrajecten wordt gebruik gemaakt van ICT-voorzieningen zoals de Elektronische Leer

Omgeving (ELO) en het 'leren leren'. Manschappenopleidingen worden volledig met behulp van de ELO verzorgd.

- Versterking van het vakbekwaam blijven, vindt plaats door koppeling van oefeningen met (lokale) risico's en het feedback geven. De landelijke Branchestandaarden Blijvende Vakbekwaamheid zijn het uitgangspunt voor het oefenen, het toetsen en bijscholingen.
- *Interregionale samenwerking*: er is steeds meer behoefte aan interregionale samenwerking in Oost 5-verband. De Oost 5-regio's zijn de regio's IJsselland, Twente, Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG), Gelderland Midden en Gelderland Zuid. Op een aantal gebieden is Flevoland inmiddels ook aangesloten. In Oost5-verband wordt er onder andere voor gezorgd dat basis brandweereenheden in grootschalig verband gezamenlijk en efficiënt kunnen optreden. Op het gebied van incidentbestrijding gevaarlijke stoffen wordt bekeken of bepaalde taken interregionaal georganiseerd kunnen worden. Tevens wordt er samengewerkt op het gebied van 'vakbekwaam blijven'.

Welke resultaten bereiken we in 2018 en wat gaan we doen om die resultaten te bereiken?

Nr.	Resultaat	Actiepunten
1.	We beperken en voorkomen brand en ongevallen bij brand bij burgers, bedrijven en instellingen. We zorgen ervoor dat de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven wordt vergroot.	We geven invulling aan de rol van bevoegd gezag ten aanzien van BRZO-bedrijven en vervullen de wettelijke taak van adviseur externe veiligheid; We maken per aangesloten gemeente heldere afspraken over de te leveren inspanning op het gebied van advisering en toezicht en komen deze na; We geven invulling aan het kennispunt brandveiligheid binnen de RUD; We maken, samen met de posten in de clusters, burgers, bedrijven en instellingen bewust van veilige en onveilige situaties (brandveilig leven).
2.	Alle repressieve brandweermedewerkers zijn opgeleid, conform het Besluit veiligheidsregio's.	We stellen het Meerjaren Opleidingsplan bij, onder andere op basis van de vanuit repressie gewenste behoefte.
3.	Alle repressieve brandweermedewerkers oefenen, volgens de Leidraad Oefenen en zijn hiermee maximaal toegerust op hun taak.	We maken voor iedere functie een oefenprofiel op basis van de Branchestandaarden. Het oefenprogramma sluit hier op aan en bevat tevens ruimte om lokale risico's te beoefenen. Dit programma is afgestemd met multidisciplinaire partners. Het oefenprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd.

Nr.	Resultaat	Actiepunten
4.	De brandweer voldoet wat betreft de basis brandweezorg aan de opkomsttijden zoals die zijn gesteld in het bestuurlijk vastgestelde dekkingsplan.	<p>Organiseren van de basisbrandweezorg binnen de vastgestelde normen.</p> <p>In het dekkingsplan zijn de risicolocaties vermeld, inclusief de voorgenomen risico-reducerende maatregelen zoals voorlichtingsacties. Die gaan we samen met de lokale ploegen uitvoeren.</p> <p>Jaarlijks rapporteren we over de opkomsttijden en de risicomatregelen. We ontwikkelen een dynamisch dekkingsplan waarbij ten alle tijde in een digitale geografische omgeving bekeken kan worden hoe het staat met de opkomsttijden, afgezet tegen het (brand)risicoprofiel.</p> <p>Het proces Repressie voert na een woningbrand een klanttevredenheidsonderzoeken uit bij de bewoners. Hierover wordt gerapporteerd.</p>
5.	De brandweer draagt zorg voor het uitvoeren van specialistische taken zoals optreden bij waterongevallen, verkeersongevallen, natuurbranden en ongevallen met gevaarlijke stoffen.	<p>We hebben operationele eenheden waterongevallenbestrijding (waaronder duikers), eenheden t.b.v. ongevallenbestrijding gevaarlijke stoffen (waaronder gaspakdragers) en eenheden t.b.v. technische hulpverlening en natuurbrandenbestrijding.</p> <p>We werken met andere regio's samen op het gebied van de inzet van gaspakkenteams.</p>
6.	We realiseren maatwerk in de uitruk/ inzet conform dekkingsplan. We rukken vraaggestuurd uit (niet te veel, niet te weinig personeel en materieel aanwezig bij een incident).	Daar waar we nu al uitrukken met vier mensen op een brandweervoertuig (Giethoorn, Oldemarkt en Zwolle) brengen we deze werkwijze in lijn met de visie Uitruk op Maat.
7.	Het aantal nodeloze meldingen wordt over een periode van drie jaar (2017 – 2020) jaarlijks met 10% verminderd.	We dringen het aantal nodeloze meldingen structureel terug door het verificatieproces op automatische meldingen te bevorderen en de notoire veroorzakers van nodeloze alarmeringen te bezoeken en met hen afspraken te maken over de oorzaken en oplossingen van nodeloze meldingen.
8.	We zorgen ervoor dat relevante informatie uit vergunningen en het toezicht beschikbaar is t.b.v. een effectieve incidentbestrijding.	Er is afgesproken van welke objecten we informatie op het brandweervoertuig willen hebben. We werken nu aan (een inventarisatie

Nr.	Resultaat	Actiepunten
		van) de hiervoor benodigde capaciteit.
9.	We hebben aandacht voor de gezondheidsrisico's voor brandweerpersoneel bij specifieke locaties en omstandigheden.	Ter voorkoming van beroepsziekten (kanker). We oefenen de repressieve medewerkers structureel op het gebied van arbeidshygiëne.
10.	We leren van evaluaties van incidenten en oefeningen door de inzet van een actief leeragentschap.	We nemen 'lessons learned' uit evaluaties in het oefenprogramma op. De uitkomsten van evaluaties zijn standaard onderdeel van het oefenprogramma en zijn mede bepalend voor de inhoudelijke invulling van oefeningen. De uitkomsten van evaluaties worden anders gepresenteerd (bijv. door filmpjes en infographics) en het accent ligt meer op individuele coaching van medewerkers.
11.	We zorgen ervoor dat het materieel en materiaal voor de operationele processen veilig, betrouwbaar, geschikt en beschikbaar is.	We verwerven nieuw materieel/materiaal op basis van ontwikkelingen in en uitkomsten van het repressief dekkingsplan. Een belangrijke aanbesteding die in 2018 wordt afgerond is de aanbesteding van 23 tankautospuitten en het redgereedschap. We onderhouden en beheren het materieel/materiaal, conform het materieelplan.

Wat gaat het kosten?

Programma BRANDWEER	Rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	meerjarenramingen x € 1.000		
				2019	2020	2021
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 24.487.830	€ 23.630.564	€ 28.233.586	€ 28.704	€ 28.887	€ 28.860
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -342.308	€ -207.785	€ -321.020	€ -283	€ -283	€ -283
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 10.213.267	€ 11.649.869	€ -	€ -	€ -	€ -
Bezuinigingsopdracht	€ -	€ -73.337	€ -	€ -	€ -	€ -
Enmalige kosten visie bluswater			€ 900.000			
Geraamde saldo baten en lasten	€ 34.358.789	€ 34.999.311	€ 28.812.566	€ 28.421	€ 28.604	€ 28.577
Onttrekking reserves	€ -	€ -	€ -935.699	€ -35	€ -107	€ -26
Storting reserves	€ 288.095	€ 545.846	€ 598.688	€ 97	€ -	€ -
Geraamd resultaat	€ 34.646.884	€ 35.545.157	€ 28.475.555	€ 28.483	€ 28.497	€ 28.551

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	meerjarenramingen x € 1.000		
				2019	2020	2021
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 644.254	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -38.882.942	€ -39.200.457	€ -39.756.134	€ -39.756	€ -39.823	€ -39.823
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Geraamde saldo baten en lasten	€ -38.238.688	€ -39.200.457	€ -39.756.134	€ -39.756	€ -39.823	€ -39.823
Onttrekking reserves	€ -2.690.010	€ -67.360	€ -67.360	€ -67	€ -	€ -
Storting reserves	€ 714.630	€ -	€ 90.428	€ 3	€ 2	€ 8
Geraamd resultaat	€ -40.214.068	€ -39.267.817	€ -39.733.066	€ -39.820	€ -39.821	€ -39.815

3.3 Programma Crisisbeheersing

Beleidskader

Wij werken aan het voorkomen, beperken en bestrijden van rampen en crises. Dit doen we samen met de brandweer, politie, GHOR, defensie en gemeenten, maar ook met de provincie Overijssel, het waterschap Drents Overijsselse Delta, nutsbedrijven, ProRail en andere vitale partners. We zorgen voor een professionele crisisorganisatie. We zijn een betrouwbare partner. We gaan reëel om met risico's. Daarnaast bereiden we ons specifiek voor op de risico's die de hoogste prioriteit hebben gekregen in ons risicoprofiel. In het eerste kwartaal van 2018 stellen we het geactualiseerde risicoprofiel bestuurlijk vast. We stimuleren de zelf- en samenredzaamheid van burgers en bedrijven. Dit is beschreven in het Beleidsplan 2015-2018. In het Besluit veiligheidsregio's zijn de basisvereisten crisismanagement vastgelegd, waaraan we voldoen. De beoogde operationele prestaties van de crisisorganisatie leiden we af van het Besluit veiligheidsregio's.

Ontwikkelingen

De veiligheidsregio werkt in het belang van de samenleving en het individu aan het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en crises. De inwoners, bedrijven en instellingen, zeker niet beperkt tot de eigen regio, vormen in dit kader de samenleving. Voor de veiligheidsregio is het belangrijk dat zij inspeelt op de ontwikkelingen binnen die samenleving. Dat vraagt om een transitie van veiligheidsregio IJsselland van 'rigiditeit' op de wettelijke taken naar responsiviteit van wat door de samenleving gevraagd wordt. Wat dit betekent voor onze toegevoegde waarde, werken we in 2018 nader uit. De aard en omvang van grootschalige incidenten is aan verandering onderhevig. Naast 'traditionele' incidenten als grote branden en zware ongevallen, is er een toename van incidenten met maatschappelijke ontwrichting of maatschappelijke onrust. De terroristische aanslagen in Frankrijk, België en Duitsland hebben in Nederland hun weerklank en nopen hulpdiensten om zich samen voor te bereiden. In 2018 krijgt terrorismegevolgbestrijding specifieke aandacht.

Welke resultaten bereiken we in 2018 en wat gaan we doen om die resultaten te bereiken?

Nr.	Resultaat	Actiepunten
1.	Wij zorgen, in samenwerking met de hulpdiensten en crisispartners, voor een betrouwbare, op zijn taak toegeruste	<ul style="list-style-type: none"> • We werven en selecteren nieuwe functionarissen volgens de PROF. • We voeren een 18-maandelijks programma

Nr.	Resultaat	Actiepunten
	<p>crisisorganisatie. Hiertoe bevorderen we dat de crisisfunctionarissen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competent zijn; • opgeleid, getraind en geoefend zijn, conform het risicoprofiel; • Informatiegestuurd optreden; • in crisisruimten werken, die voldoen aan de eisen.	<p>multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen (moto) uit dat gericht is op ons risicoprofiel en een uitwerking is van het oefenbeleidsplan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • We bevorderen het informatiegestuurd optreden tijdens de activiteiten van het moto-programma. • We evalueren inzetten en oefeningen op basis van het evaluatiebeleid. • We beheren crisisruimten zodanig dat zij 24/7 operationeel beschikbaar zijn voor de crisisteams. • We werken de mogelijkheden voor een bredere inzet van (mechanismen in) de crisisorganisatie, nader uit.
2.	<p>Aan de hand van het nieuwe risicoprofiel, leveren we een bijdrage aan het risicogericht werken in onze regio, door te participeren in samenwerkingsverbanden rondom de geprioriteerde risico's en mogelijk maatwerk te leveren op lokale risico's. Doel van een samenwerkingsverband is om te werken aan een gezamenlijke aanpak die bijdraagt aan het voorkomen, beperken en bestrijden van het specifieke risico.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We nemen deel aan de volgende samenwerkingsverbanden:<ol style="list-style-type: none"> 1. Overstromingen/hoogwater (regionaal programma IJssel-Vecht delta); 2. Uitval nutsvoorziening (landelijk project continuïteit van de samenleving); 3. Evenementenveiligheid (regionaal netwerk LiveEvents); 4. Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming (samenwerking met defensie en VR Twente); • We voeren de samenwerkingsafspraken met onze convenantpartners uit, zoals deze zijn vastgelegd in de afsprakenlijsten. • We stimuleren de lokale verbondenheid en bieden maatwerk om veiligheid te stimuleren

Wat gaat het kosten?

Programma CRISISBEHEERSING	Rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	meerjarenramingen x € 1.000		
				2019	2020	2021
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 924.008	€ 882.162	€ 717.598	€ 715	€ 713	€ 712
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -30.274	€ -17.898	€ -	€ -	€ -	€ -
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 206.305	€ 240.860	€ -	€ -	€ -	€ -
Geraamde saldo baten en lasten	€ 1.100.040	€ 1.105.124	€ 717.598	€ 715	€ 713	€ 712
Onttrekking reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Storting reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Geraamd resultaat	€ 1.100.040	€ 1.105.124	€ 717.598	€ 715	€ 713	€ 712

3.4 Programma GHOR

Beleidskader

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) zorgt voor:

- goede professionele geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, rampen en crises,
- zelfredzame inwoners en voorbereide zorgverleners.

Namens het openbaar bestuur:

- stimuleren wij onderlinge samenwerking binnen de zorgsector, ook in relatie met multidisciplinaire partners;
- werken wij samen met partijen die zelfredzaamheid op het gebied van eerste hulp, gezondheid en veiligheid beïnvloeden;
- beïnvloeden wij ontwikkelingen in de gezondheidszorg.

Ontwikkelingen

Binnen de geneeskundige hulpverlening zijn er ontwikkelingen gaande om operationele informatie beter te delen in het zorgnetwerk (in acute en in niet-acute situaties). Verder zal naar alle waarschijnlijkheid het aantal verminderd zelfredzamen toenemen. Daarbij moet onder andere gedacht worden aan langer thuiswonende ouderen, gehandicapten, verstandelijk beperkten, laaggeletterden, daklozen, asielzoekers met een beperkt sociaal netwerk et cetera.

Een andere ontwikkeling is dat ziekenhuizen onder andere de spoedeisende hulp als gevolg van toenemende specialisatie niet meer overal in Nederland op hetzelfde niveau zullen aanbieden.

Mogelijk dat de Regio IJsselland 'springplankregio' wordt voor de ontwikkelingen binnen het zorgcoördinatiecentrum (één laagdrempelig loket voor de spoedzorg) met één geïntegreerde triage voor huisartsen, ambulancezorg en GGZ.

Welke resultaten bereiken we in 2018 en wat gaan we doen om die resultaten te bereiken?

Nr.	Resultaat	Actiepunten
1.	<p>Een goede professionele geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, rampen en crises (GHOR).</p> <p>De organisatie voor de (operationele) GHOR voldoet aan één normenset. Deze in 2015 i.s.m. de actoren overeengekomen set geldt als toetsingsinstrument voor de corebusiness van de GHOR.</p>	<p>We meten de prestaties en rapporteren hierover in managementrapportages.</p> <p>De voorbereiding op het gebied van de continuïteit van zorg bij de care-instellingen vraagt extra aandacht. Het landelijk rapport Aristoteles benoemt één indicator waarover aan het bestuur moet worden gerapporteerd: 100% van de GHOR-functionarissen is opgeleid, getraind en geoefend overeenkomstig de gestelde eisen in het Jaarplan GHOR-OTO.</p>

Nr.	Resultaat	Actiepunten
		Daarnaast wordt in dit kader invulling gegeven aan de reguliere taken van het GHOR-bureau zoals onder andere de GHOR-inbreng in de Meldkamer Oost Nederland, advisering gemeenten, opleidingen en oefeningen, planvorming en informatievoorziening.
2.	Goede bovenregionale samenwerking. Er is sprake van aantoonbare bovenregionale samenwerking op het gebied van de operationele (warme) en GHOR-bureau (koude) organisatie. Dit in het kader van de unité de doctrine (Veiligheidsberaad 2013), de LMO-ontwikkelingen en de efficiencybehoefte.	We rapporteren met een heldere opsomming van de concrete ontwikkelingen, vooral ten aanzien van de samenwerking (zo wel warm/operationeel als koud/GHOR-bureau) met de GHOR van de VNOG
3.	Zelfredzamere burgers.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inventarisatie van koepels van verminderd zelfredzamen; 2. Implementatie van de vraag van de koepels; 3. Evaluatie van de invulling door het Nederlandse Rode Kruis op het gebied van workshops Eerste Hulp Aan Kinderen en reanimatie; 4. Implementatie workshop levensreddende handelingen.

Wat gaat het kosten?

Programma GHOR	Rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	meerjarenramingen x € 1.000		
				2019	2020	2021
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 1.209.478	€ 1.197.192	€ 1.006.566	€ 1.007	€ 1.007	€ 1.007
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -89.199	€ 0	€ -	€ -	€ -	€ -
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 233.169	€ 272.223	€ -	€ -	€ -	€ -
Geraamde saldo baten en lasten	€ 1.353.448	€ 1.469.415	€ 1.006.566	€ 1.007	€ 1.007	€ 1.007
Onttrekking reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Storting reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Geraamd resultaat	€ 1.353.448	€ 1.469.415	€ 1.006.566	€ 1.007	€ 1.007	€ 1.007

3.5 Programma Bevolkingszorg

Beleidskader

Meerjarenbeleidsplan Veiligheidsregio IJsselland 2015-2018.

De elf gemeenten in Veiligheidsregio IJsselland organiseren hun wettelijke taak voor de bevolkingszorg bij rampen en grote incidenten door de inzet van één gemeenschappelijk team, dat in 2016 en 2017 verder is geprofessionaliseerd. Dit team houdt zich bij een ramp of groot incident bezig met de volgende processen:

- communicatie;
- opvang en verzorging;
- verwanteninformatie;
- nazorg;
- collectieve rouwverwerking;
- registratie schade;
- omgevingszorg;
- facilitaire ondersteuning.

Ontwikkelingen

- Bij een ramp of groot incident wordt waar mogelijk een beroep gedaan op de veerkracht van de samenleving.
- De in 2016 vastgestelde businesscase voor bevolkingszorg vormt de leidraad voor de doorontwikkeling.

Welke resultaten bereiken we in 2018 en wat gaan we doen om die resultaten te bereiken?

Nr.	Resultaat	Actiepunten
1.	Bevolkingszorg functioneert als een team bij het voorkomen van, het voorbereiden op en het bestrijden van rampen en crises en de gevolgen daarvan voor mens, dier en milieu.	<p>Crisisfunctionarissen halen normtijden van 100%.</p> <p>Crisisfunctionarissen worden voorzien van de middelen, die nodig zijn voor het goed uitvoeren van hun functies.</p> <p>Alle relevante documenten en informatie is actueel en digitaal toegankelijk.</p>
2.	<p>Medewerkers van het team Bevolkingszorg vormen een betrouwbaar, op hun taak toegerust team.</p> <p>Hiertoe bevorderen we dat de functionarissen van het team Bevolkingszorg:</p> <ul style="list-style-type: none"> - competent zijn; 	<p>Functionarissen bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend volgens het monodisciplinair meerjarenplan opleiden, trainen en oefenen (OTO-plan). Deelname is minstens 90%.</p> <p>Functionarissen bevolkingszorg zijn, waar daartoe aangewezen, opgeleid en geoefend volgens het multidisciplinair meerjaren OTO-</p>

Nr.	Resultaat	Actiepunten
	<ul style="list-style-type: none"> – opgeleid, getraind en geoefend zijn; – informatiegestuurd optreden; – gefaciliteerd worden in de uitvoering van hun taken. 	<p>plan.</p> <p>Sleutelfunctionarissen worden getraind in het automatiseringssysteem LCMS.</p> <p>Nieuwe medewerkers worden binnen drie maanden opgeleid.</p> <p>Er worden oefeningen georganiseerd met relevante partners (25% van de oefeningen).</p>

Wat gaat het kosten?

Programma BEVOLKINGSZORG	Rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	meerjarenramingen x € 1.000		
				2019	2020	2021
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 185.785	€ 123.135	€ 325.214	€ 325	€ 325	€ 325
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -	€ 0	€ -139.596	€ -139	€ -139	€ -139
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 11.476	€ 13.398	€ -	€ -	€ -	€ -
Geraamde saldo baten en lasten	€ 197.261	€ 136.533	€ 185.618	€ 186	€ 186	€ 186
Onttrekking reserves	€ -14.092	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Storting reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Geraamd resultaat	€ 183.169	€ 136.533	€ 185.618	€ 186	€ 186	€ 186

3.6 Programma Meldkamer

Beleidskader

De veiligheidsregio is verantwoordelijk voor het inrichten en in stand houden van een gemeenschappelijke multidisciplinaire meldkamer. De politie draagt daarin zorg voor de instandhouding van de meldkamer van de politie. Hetzelfde geldt voor de Regionale Ambulancevoorziening (RAV), die zorgt voor de meldkamer ambulancezorg als onderdeel van de gemeenschappelijke meldkamer. De veiligheidsregio is zorgt voor de meldkamer brandweer. Veiligheidsregio's IJsselland en VNOG maken daarvoor gebruik van één gezamenlijke meldkamer, gevestigd in Apeldoorn. Hiervoor is een gemeenschappelijke regeling Meldkamer Oost Nederland (MON) getroffen.

Ontwikkelingen

Een belangrijke ontwikkeling betreft de vorming van de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO). In het transitieakkoord meldkamers, dat in september 2013 is bekrachtigd, is afgesproken dat er landelijk tien multidisciplinaire meldkamers komen. Inmiddels is sprake van een heroriëntatie op de realisatie van de LMO waarbij de regierol voor de totstandkoming van de nieuwe meldkamer bij de veiligheidsregio's ligt. De feitelijke realisatie van het eindplaatje is voorzien in 2021. Het doel blijft nog steeds om te komen tot een meldkamer, die in staat is om haar taken uit te voeren tegen een laag kostenniveau bij een minimaal gelijkblijvend kwaliteitsniveau. De insteek blijft dan ook om op

Oost5-niveau een goede samenwerking te bewerkstelligen en vroegtijdig een oplossing te bedenken voor de mogelijke financiële consequenties.

Welke resultaten bereiken we in 2018 en wat gaan we doen om die resultaten te bereiken?

Nr.	Resultaat	Actiepunten
1.	Alarmeren van die eenheden die het snelst ter plekke kunnen zijn.	Brandweer werkt aan een dynamisch dekingsplan waar de inzet en kwaliteit van de meldkamers een integraal onderdeel van uitmaken. Multidisciplinair is de opschaling en de rolname van de calamiteitencoördinator (caco) een belangrijk aandachtspunt.
2.	Terugdringen van het aantal nodeloze meldingen.	Bij een automatische alarmering wordt bij daarvoor van te voren bepaalde abonnees eerst de melding geverifieerd door middel van contrabellen. Daarnaast wordt een aantal nevenwerkzaamheden voor het Openbaar brandmeldsysteem uitgevoerd door centralisten. Dit bestaat onder meer uit het acteren op storingen en het behandelen van verzoeken tot testen van een installatie.

Wat gaat het kosten?

Programma MELDKAMER	Rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	meerjarenramingen x € 1.000		
				2019	2020	2021
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 945.380	€ 929.023	€ 920.391	€ 920	€ 920	€ 920
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -234.379	€ -148.606	€ -	€ -	€ -	€ -
Kostenaandeel ondersteuning en directie (indirecte kosten)	€ 198.220	€ 231.420	€ -	€ -	€ -	€ -
Project Landelijke Meldkamer Organisatie (Incidenteel)	€ -	pm	pm	pm	pm	pm
Geraamde saldo baten en lasten	€ 909.221	€ 1.011.837	€ 920.391	€ 920	€ 920	€ 920
Onttrekking reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Storting reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Geraamd resultaat	€ 909.221	€ 1.011.837	€ 920.391	€ 920	€ 920	€ 920

4 Formatieplan 2018

Het vastgestelde formatieplan (inclusief de herziening in najaar 2016 en bezuiniging) komt neer op 285,43 fte formatieplaatsen. Het onderstaande overzicht geeft een beeld van de hoofddeling en omvang van de hoofdprocessen en ondersteunende diensten in de organisatie. De formatie is inclusief de gezamenlijke bedrijfsvoering Veiligheidsregio/GGD. De brandweervrijwilligers in IJsselland (circa 800) maken geen deel uit van het formatieplan, de (brandweer)formatie betreft uitsluitend de beroepsbrandweer. Hetgeen onverlet laat, dat ook vrijwilligers een substantieel aandeel leveren in de arbeidsuren van diverse brandweerprocessen.

Formatieplan 2018 (totaal 285,43 fte*)			
Directie	2,00	Team Bestuur, Beleid & Communicatie	12,11
Brandweer (4 clusters / 4 werkprocessen)		Gemeenten (bevolkingszorg)	0,44
Clusters	9,82	GHOR	8,94
Repressie	19,57	Overig (flexibele schil)	8,00
Risicobeheersing	29,50	Bedrijfsvoering	
Vakbekwaamheid	18,00	Leiding + staf	3,60
Beheer & Techniek	19,94	HRM	14,50
24-uursdienst	81,00	Financiën	13,00
	177,83	ICT	14,00
Meldkamer (centralisten)	7,60	Facilitaire zaken	15,50
Veiligheidsbureau	7,91		60,60

*) - alle onderdelen incl. leiding en secretariële ondersteuning)

- in fte's (1,0 fte = 36,00 uur per week)

In de begroting wordt volstaan met een weergave op hoofdlijnen van de formatie. Voor de toelichting bij het sturingsprincipe, de inrichtingskeus voor de brandweer met vier clusters en vier hoofdprocessen en de omvang per onderdeel wordt verwezen naar het organisatieplan en het formatieplan, zoals deze eerder werden vastgesteld bij de inrichting van de organisatie.

5 Balans 2018 – 2021

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk is de geprognoteerde balans tot en met 2021 opgenomen. De meerjarenbalans is een samenstelling van de balansgegevens van Veiligheidsregio IJsselland. Het jaar 2016 heeft als basis gediend en vervolgens is met de beschikbare gegevens een raming gemaakt voor de jaren daaropvolgend. Voor de vergelijkende cijfers was de rekening 2016 nog niet definitief beschikbaar, daarom is 2016 als prognose opgenomen.

BALANS VEILIGHEIDSRÉGIO IJSELLAND						
bedragen x € 1.000						
Activa	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenraming		
				2019	2020	2021
VASTE ACTIVA						
Materiële vaste activa Huisvesting (kazernes)	10.419	10.123	8.148	7.405	7.177	6.478
Overige materiële vaste activa	18.111	22.966	25.405	26.070	26.494	26.933
Financiële vaste activa	26	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	28.530	33.089	33.553	33.475	33.671	33.411
VLOTTENDE ACTIVA						
Vorderingen en overlopende activa	1.265	656	656	656	656	656
Uitzettingen in Rijks schatkist	2.132	0	0	0	0	0
Liquide middelen	408	125	125	125	125	125
Totaal vlottende activa	3.805	781	781	781	781	781
TOTAAL ACTIVA	32.335	33.870	34.334	34.256	34.452	34.192

Passiva	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenraming		
				2019	2020	2021
EIGEN VERMOGEN						
Algemene reserve	1.000	933	1.000	1.000	1.000	1.000
Bestemmingsreserve ontwikkeling Veiligheidsregio	470	315	200	133	66	66
Bestemmingsreserve transitie meldkamers	450	450	450	450	450	450
Bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten	530	1.131	1.785	1.820	1.680	1.598
Nog te bestemmen resultaat boekjaar	2.037	0	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	4.487	2.829	3.435	3.403	3.196	3.114
VOORZIENINGEN	0	0	0	0	0	0
LANGLOPENDE SCHULDEN	22.533	24.812	24.614	24.568	24.971	24.793
KORTLOPENDE SCHULDEN						
Kasgeldlening financiering materiële activa	0	3.444	3.500	3.500	3.500	3.500
Liquide middelen	0	0	0	0	0	0
Schulden en overlopende passiva	5.315	2.785	2.785	2.785	2.785	2.785
Totaal kortlopende schulden	5.315	6.229	6.285	6.285	6.285	6.285
TOTAAL PASSIVA	32.335	33.870	34.334	34.256	34.452	34.192

5.2 Waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa

Bij de bepaling van de waarderingsgrondslagen van de huisvesting en het brandweermaterieel is uitgegaan van de historische verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen. Afschrijving op de materiële vaste activa vindt plaats volgens de lineaire methode met inachtneming van de verwachte levensduur, zoals vastgelegd in een bijlage bij de financiële uitgangspunten. Het grensbedrag waarboven investeringen worden geactiveerd bedraagt € 5.000.

Vlottende activa

De vlottende activa bestaan uit vorderingen, transitoria en liquide middelen. Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

De algemene reserve en de bestemmingsreserves zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Langlopende schulden

Ter financiering van de overname van de boekwaardes van negen brandweerpanden en van het brandweermaterieel van de gemeentes moeten door Veiligheidsregio IJsselland leningen worden aangetrokken. De waardering hiervan is tegen de nominale waarde minus aflossingen.

Kortlopende schulden

De waardering van de kortlopende schulden is tegen de nominale waarde.

5.3 Toelichting activa

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa huisvesting

Circa 24% (in 2017: 30%) van de materiële vaste activa wordt gevormd door de huisvesting. Hierbij gaat het per 31-12-2018 nog om vijf brandweerpanden, die tijdelijk in eigendom zijn genomen om de btw-herziening van enkele miljoenen euro's te voorkomen. Door de verkoop van de kazernes zit hier een afloop in.

Materiële vaste activa brandweermaterieel

De materiële vaste activa bestaat uit de overgenomen boekwaarde zoals was opgenomen in de activa van de elf gemeenten (staat C) plus oude veiligheidsregio en de boekwaarde van de bedrijfsvoering activa van de GGD. De totale omvang van al het (brandweer)materieel bedraagt ultimo 2018 25,4 miljoen euro. In bijlage 2 is het meerjarig verloop van de materiële vaste activa

weergegeven. Voornoemde bijlage is gebaseerd op gedetailleerde specificaties, die bij team Financiën ter beschikking zijn. Dit bestaat onder andere uit nog beschikbaar te stellen vervangingsinvesteringen voor 2018 van 4,7 miljoen euro. Dit staat los van de overheveling naar 2018 van de al beschikbare investeringskredieten in 2016 en 2017.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen en overlopende activa

Hierbij gaat het om vorderingen op publiek- en privaatrechtelijke lichamen, vooruitbetaalde bedragen en overige vorderingen. Het ultimo 2018 in de meerjarenbalans opgenomen bedrag van 638.000 euro is gebaseerd op het gemiddelde van de historische gegevens van de laatste jaren. Voor de jaren na 2018 wordt ervan uitgegaan, dat de omvang hiervan ongewijzigd zal blijven.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen vormt de sluitpost van de geprognoseerde balans. Het betreft de optelsom van het ultimo 2018 verwachte tegoed op de bankrekening en het op dat tijdstip in de organisatie aanwezige kasgeld.

5.4 Toelichting passiva

EIGEN VERMOGEN

Algemene reserve

Voor de organisatie heeft het eigen vermogen enerzijds een 'financieringsfunctie' van de materiële vaste activa en anderzijds een 'bufferfunctie' voor incidentele tekorten en bedrijfsrisico's. De algemene reserve is het deel van het vermogen, waarop geen specifiek door het algemeen bestuur aangegeven bestemming rust en is 1 miljoen euro. Uit de inventarisatie van de aanwezige risico's blijkt dit voldoende zekerheid te bieden om grotendeels de risico's op te vangen. Hiermee wordt voldaan aan de opmerking van diverse gemeenten dat het weerstandsvermogen te laag is. Verder wordt voorgesteld de incidentele compensatie van 67.360 euro van Steenwijkerland en Staphorst via een onttrekking uit de bestemmingsreserve ontwikkelingen VR te doen. Voor een toelichting op de uitgangspunten voor de bepaling van de omvang van de algemene reserve wordt verwezen naar de paragraaf risico's en weerstandsvermogen.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden gevormd om aan reeds aangegane en toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Het totaal van de bestemmingsreserves per 31 december 2018 zal naar verwachting € 2,4 miljoen bedragen.

Voor de bestemmingsreserve 'Ontwikkeling veiligheidsregio' is uitgegaan van de verwachte stand per 31 december 2016. Rekening houdende met alle (verwachte) onttrekkingen, die zijn vermeld in

de begroting of wijzigingen over 2017, resulteert dit in een reserve van € 200.000 op 31 december 2018.

Eind 2012 is van het Rijk een incidentele bijdrage ontvangen van € 400.000. Hiervan is door het algemeen bestuur besloten dat deze middelen worden ingezet ter dekking van de kosten die de transitie van de meldkamers met zich meebrengt. In de begroting is dit vertaald door hiervoor een afzonderlijke 'bestemmingsreserve transitie meldkamers' te benoemen. Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2015 is besloten om € 50.000 extra te storten in deze reserve, waarmee het totaal op € 450.000 zal komen. Hoe dit in verhouding staat tot de in de toekomst daadwerkelijke frictiekosten is op dit moment nog niet bekend en vormt hiermee een risico. Aangezien het tijdstip en de wijze waarop voornoemd bedrag besteed wordt nog onbekend is, is dit bedrag meerjarig tot en met 2021 als reservering blijven staan.

Met ingang van 2014 is een egalisereserve gevormd voor de kapitaallasten. In de begroting (en dus ook in de gemeentelijke bijdrage) wordt rekening gehouden met de gemiddelde kapitaallasten. De werkelijke kapitaallasten fluctueren echter jaarlijks. Deze jaarlijkse fluctuaties worden gedempt via deze egalisereserve. Het saldo van deze reserve loopt de komende jaren eerst op, maar neemt op termijn weer af. Ultimo 2018 is de geraamde 'bestemmingsreserve egalisatie kapitaallasten' 1,78 miljoen euro.

Langlopende schulden

De overname/ investeringen van het (brandweer)materieel maakt het voor Veiligheidsregio IJsselland noodzakelijk leningen af te sluiten.

Een gedeelte (3,5 miljoen euro) kan tijdelijk volgens de geldende kasgeldlimiet worden gefinancierd met kortlopende leningen. Voor het resterende deel zullen langlopende leningen moeten worden afgesloten. Om te voldoen aan de regels omtrent de kasgeldlimiet hebben wij in 2015 en 2016 langlopende leningen afgesloten (totaal € 12 miljoen). Bij het aantrekken is met de kasgeldlimiet en de renterisiconorm rekening gehouden.

Voor de tijdelijke overname van de negen brandweerkazernes is per 1 januari 2014 in totaal € 28,9 miljoen geleend van de betreffende gemeenten. Bij het aantrekken van deze leningen voor de huisvesting is de looptijd van de lening per kazerne afgestemd op de resterende herzieningstermijn (herzieningstermijn is maximaal tien jaar). In de meerjarenraming is rekening gehouden met de aflossing van deze leningen. Eind 2018 wordt er nog een bedrag van € 8,3 miljoen geleend bij gemeenten.

Kortlopende schulden

Zoals hiervoor bij langlopende schulden is vermeld, wordt overeenkomstig de kasgeldlimiet, een deel van de materiële vaste activa gefinancierd met kortlopende leningen (€ 3,5 miljoen). In deze meerjarenbalans is ervan uitgegaan dat deze kortlopende financiering in de komende jaren tot en met 2021 ongewijzigd blijft. Daarnaast zijn er overige kortlopende schulden. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan verschuldigde bedragen aan crediteuren, transitoria en overige overlopende posten, die zich per balansdatum voordoen. Deze laatste categorie kortlopende schulden zijn bepaald op basis van het gemiddelde van de laatste jaren.

6 Paragraaf risico's en weerstandsvermogen

Veiligheidsregio IJsselland kenmerkt zich door risicomanagement in het primaire proces. Aan het managen van de veiligheidsrisico's van burgers ontleent de organisatie immers haar bestaansrecht. Toch heeft de veiligheidsregio meer risico's te managen, vooral ten aanzien van de bedrijfsvoering (bijv. ICT, HR, juridisch, kwaliteit, fraude). Deze risico's moeten minstens zo goed gemanaged worden om het primaire proces te laten functioneren. De risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering van Veiligheidsregio IJsselland zijn de afgelopen maanden in kaart gebracht. Door inzicht in de risico's wordt onze organisatie in staat gesteld om op een verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de huidige risico's en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van onze organisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is het weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel

Er is een risicoprofiel opgesteld om de risico's van onze organisatie in kaart te brengen. Uit de inventarisatie zijn vanuit de verschillende teams risico's in beeld gebracht met een mogelijk financieel gevolg, die van belang zijn voor de programmabegroting 2018 en volgende jaren. In het navolgende overzicht zijn de tien risico's gepresenteerd met de meeste invloed op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit.

Nr	Risico gebeurtenis	Kans	Maximaal financieel gevolg
1	Grootschalige/langdurige inzet waarvan de kosten boven het hiervoor geraamde bedrag komen en geen compensatie plaatsvindt.	10%	€ 1.500.000
2	Rente wordt hoger dan waarmee we in de begroting rekening hebben gehouden.	30%	€ 500.000
3	Fiscale controle van de Belastingdienst (boete).	30%	€ 500.000
4	Bericht stijging van pensioenpremie nadat begroting is vastgesteld.	50%	€ 190.000
5	Datalek van geregistreerde gegevens (privacygevoelig of vertrouwelijk).	50%	€ 250.000
6	Reserve transitie meldkamer blijkt onvoldoende om de hogere kosten die daaruit voortvloeien te kunnen opvangen.	50%	€ 250.000
7	Het Veiligheidsberaad neemt besluiten met financiële en personele gevolgen voor Veiligheidsregio IJsselland.	70%	€ 100.000
8	Minder aanbieders voor oefentrajecten op de markt waardoor inschrijvingen bij aanbestedingen hoger uitvallen dan verwacht.		
9	Uit de aanbesteding voor 23 tankautospuiten voor de periode 2017 - 2021 komt een hogere prijs dan waarmee rekening is gehouden.		
10	Complexiteit Europese aanbestedingen.	50%	€ 100.000

Weerstandsvermogen

Op basis van alle risico's met bijbehorende inschatting is een analyse gemaakt van de benodigde weerstandsvermogen voor Veiligheidsregio IJsselland. Met behulp van een zogenaamde Monte-Carlo (MC)-simulatie is het verband tussen risico en aan te houden weerstandsvermogen bepaald. In een MC-simulatie wordt het gedrag van de risico's over een groot aantal jaren nagebootst. Aan de hand van een dergelijke simulatie ontstaat een beeld van de financiële gevolgen van risico's alsof men 100.000 jaar onder exact dezelfde omstandigheden zou functioneren. Dit biedt de mogelijkheid een statistische analyse uit te voeren op 100.000 schattingen van de totale schadelast van het risicoprofiel. In de eerste plaats leidt dit tot uitspraken over met welke mate van zekerheid de beschikbare weerstandsvermogen, gegeven het huidige risicoprofiel, voldoende is om de risico's op te vangen. Daarnaast geeft deze analyse antwoord op de vraag welke risico's het meest bepalend zijn in de bepaling van de aan te houden risicovoorziening. Het terugdringen van deze risico's heeft het grootste effect. Deze analyse geeft het volgende beeld:

Zekerheids- percentage	Overschrijdings- kans	Bedrag (in € mln.)
25%	75%	0,44
50%	50%	0,63
75%	25%	0,88
80%	20%	0,95
90%	10%	1,18
95%	5%	1,46
99%	1%	2,06

Daarbij is de overschrijdingskans + zekerheidspercentage altijd 100%. 75% zekerheid dat het bijbehorende bedrag voldoende is om de risico's op te vangen betekent automatisch een kans van 25% dat dit bedrag niet voldoende is. Deze tabel geeft de relatie tussen betrouwbaarheid en aan te houden weerstandsvermogen aan.

Veiligheidsregio IJsselland heeft op dit moment een weerstandsvermogen van één miljoen euro, dat geeft een betrouwbaarheid van 85%. Dit betekent dat de veiligheidsregio bij een dergelijke weerstandscapaciteit naar verwachting eenmaal in de zes à zeven jaar niet in staat zal zijn zonder aanvullende financiering een positief eigen vermogen te behouden.

De benodigde weerstandscapaciteit die volgt uit de Monte Carlo-simulatie ligt in de lijn der verwachting op basis van de bedragen die andere veiligheidsregio's hanteren. Op basis van het huidige risicoprofiel is de beschikbare weerstandscapaciteit als onvoldoende te beschouwen. Het is echter wel raadzaam definitieve uitspraken pas te doen wanneer enige ervaring is opgedaan met de gevolgde werkwijze in het benoemen en inschatten van risico's.

Financiële kengetallen

In 2014 heeft een adviescommissie, een rapport uitgebracht over de vernieuwing van het BBV. Uit dit rapport kwam naar voren dat er diverse ontwikkelingen zijn die vragen om vernieuwing van

regels met betrekking tot de begroting en verantwoording van openbare lichamen. Het ministerie van BZK onderschreef deze signalen en oplossingsrichting. De adviezen van de commissie vormden de aanleiding voor wijziging van het BBV. Eén van de wijzigingen betreft het verplicht opnemen van een uniforme basisset financiële kengetallen door gemeenten en provincies en gemeenschappelijke regelingen. Hieronder een overzicht van de kengetallen, die voor Veiligheidsregio IJsselland van toepassing zijn.

Kengetallen 2018	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Netto schuldquote	56%	72%	71%
Solvabiliteitsratio	14%	8%	10%
Structurele exploitatieruimte	-0,4%	-1%	0%

Netto schuldquote

Het kengetal netto schuldquote ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeenschappelijke regeling. De netto schuldquote geeft aan of de gemeenschappelijke regeling investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In de VNG- uitgave 'Houdbare Gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (100%) dit als voldoende kan worden bestempeld, dit is met 71% het geval bij Veiligheidsregio IJsselland.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeenschappelijke regeling. Wanneer wij het solvabiliteitspercentage afzetten tegen vergelijkbare veiligheidsregio's kan worden gesteld dat Veiligheidsregio IJsselland met 10% een laag solvabiliteitspercentage heeft.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de gemeentelijke bijdrage en BDuR-uitkering. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Het percentage voor Veiligheidsregio IJsselland ligt iets onder 0%, want de structurele lasten worden voor een klein deel gedekt door incidentele bijdrage (maatwerkafpraak gemeente Olst-Wijhe). Voor een mogelijke structurele tegenvaller in de toekomst zullen wij de deelnemende gemeente een voorstel doen hoe deze financieel te dekken.

7 Paragraaf bedrijfsvoering

Beleidskader

Het jaar 2018 moet het jaar van de groei van bedrijfsvoering worden. In algemene zin is de basis op orde en is bedrijfsvoering beheersmatig in control. Met dit uitgangspunt heeft bedrijfsvoering de handen vrij om in te spelen op de behoeftes van de primaire processen en haar adviesrol stevige invulling te geven. De wisselwerking tussen de vraag van de primaire processen en het aanbod van bedrijfsvoering en de kwaliteit van de rol van de verschillende adviseurs worden verder uitgediept. Het jaar 2018 start met de ingebruikname van een nieuw personeelssysteem en een nieuw financieel systeem. Dit niet alleen ter verbetering van de systemen op zich, maar ook ter verbetering van de werkprocessen, de managementinformatie en daarmee ook de sturing van de organisatie. De ingebruikname van de nieuwe systemen zal ongetwijfeld ook leiden tot enkele kinderziektes. Implementatie, opleiding en communicatie zullen hierbij veel aandacht krijgen.

In de dienstverleningsovereenkomst (DVO) zijn de taken en verantwoordelijkheden van de eenheid Bedrijfsvoering vastgelegd, en is de kwaliteit van de dienstverlening gedefinieerd. In de DVO wordt ook de nieuwe ontwikkelopgave voor 2018 uitgewerkt. Hoewel formeel bedoeld voor de GGD, is de DVO ook van toepassing op de veiligheidsregio.

Wat willen we bereiken?

1. *In 2018 is het de ambitie om een volwaardige rol in de sturing van de organisatie te nemen.*
De werkprocessen en informatievoorziening zijn op orde en de nieuwe systemen op personeels- en financieel gebied bieden de juiste kwaliteit om een volwaardige rol te nemen in de sturing van de organisatie. Doordat de basis op orde is, wordt het accent steeds verder verschoven naar de kwaliteit van de wisselwerking tussen organisatie(s) en de bedrijfsvoeringsprocessen en de kwaliteit van de adviesrol.
2. *'Slim organiseren' door gebruik te maken van en/of aan te sluiten bij de reeds opgebouwde capaciteiten en ervaringen.*
Een compacte en flexibele eenheid die transparant is, gericht samenwerking zoekt binnen en buiten de organisatie en het management en de medewerkers voorziet in de bedrijfsvoeringstaken en ondersteunt bij de juiste informatievoorziening. Niet voorop loopt als het gaat om ontwikkeling en innovatie, maar deze wel op de voet volgt en waar nodig inbrengt.
3. *Wisselwerking tussen management en bedrijfsvoering.*
Het succes van de eenheid staat of valt met deze wisselwerking. De kwaliteit en ontwikkeling van de eenheid vraagt inzet van beide partijen, waarbij heldere (ontwikkel)afspraken, het nakomen van deze afspraken, het managen van verwachtingen én het elkaar aanspreken op afspraken essentiële elementen vormen.
4. *Gezamenlijk gedeeld vertrouwen.*
Vanuit een gedeeld vertrouwen wordt gezamenlijk gewerkt aan de verdere ontwikkeling van de eenheid door regelmatig te spiegelen met management en organisatie, en blijvend te streven naar verbetering.

Financieel kader

Het beschikbare financieel kader voor de eenheid Bedrijfsvoering is gebaseerd op de beschikbare middelen uit de oorspronkelijke begrotingen van Veiligheidsregio IJsselland en GGD. Inmiddels is dit financieel kader in drie bezuinigingsstappen bijgesteld. Voor de taken waarbij sprake is van samenwerking met betrekking tot de bedrijfsvoering tussen GGD en veiligheidsregio, is een overeenkomst 'kosten voor gemene rekening' gesloten. Kern van de 'gemene rekening' is dat geen BTW verrekend hoeft te worden en dat de financiële risico's, op basis van de gehanteerde verdeelsleutel, gedeeld worden over de deelnemende partijen. De verdeelsleutel tussen Veiligheidsregio IJsselland en GGD is bij aanvang van de regionalisering vastgesteld op 56 om 44 procent. Aanpassing van deze verdeelsleutel is niet wenselijk, want dit leidt tot een belastingheffing.

Ontwikkelingen in de begroting van zowel de veiligheidsregio als de GGD vragen om een verdere bezuiniging, ook voor de eenheid Bedrijfsvoering. Door verdergaande beheersing van de werkzaamheden binnen bedrijfsvoering en aan de hand van inzichten van de rekeningresultaten van de eerste drie begrotingsjaren, wordt vanaf 2018 een besparing op de gemene rekening van 50.000 euro gerealiseerd. Voor de veiligheidsregio betekent dit een besparing van 28.000 euro. Daarnaast wordt zijn enkele inhuurbudgetten verlaagd, wat een besparing van 27.000 euro betekent. Deze besparingen zijn gebruikt om extra kosten van nieuwe ontwikkelingen en het btw nadeel in 2021 op te vangen.

De kosten van bedrijfsvoering maken onderdeel uit van de overheadkosten.

8 Paragraaf verbonden partijen

In deze paragraaf geven wij inzicht in 'derde rechtspersonen' waarmee Veiligheidsregio IJsselland een bestuurlijke en financiële band heeft. Deze band is er door participatie in een vennootschap of deelneming in een stichting. Met een bestuurlijk belang bedoelen we een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Met een financieel belang bedoelen wij dat Veiligheidsregio IJsselland middelen ter beschikking heeft gesteld en die zal verliezen bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op Veiligheidsregio IJsselland kunnen worden verhaald. Van een financieel belang is ook sprake als Veiligheidsregio IJsselland bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen.

Stichting Brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (Stichting BOGO)

Doelstelling

Het bevorderen van de opleiding, oefening en training van brandweermedewerkers. Hieronder vallen geen commerciële en marktgerichte activiteiten. Stichting BOGO is gevestigd te Zwolle.

Bestuurlijk en financieel belang

Het algemeen bestuur van de stichting bestaat uit zestien leden. Het stichtingsbestuur benoemt de bestuursleden. Veiligheidsregio IJsselland heeft twee leden in het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit zes leden van het algemeen bestuur. Na liquidatie van de stichting komt het aanwezig batig saldo ter beschikking van de deelnemende samenwerkingsverbanden.

Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering

Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via de twee leden in het algemeen bestuur en de bestuurlijke afvaardiging in het dagelijks bestuur.

Meldkamer Oost Nederland

Doelstelling

Het bestuur van Veiligheidsregio IJsselland heeft volgens artikel 35 van de Wet veiligheidsregio's de beschikking over een gemeenschappelijke meldkamer, die is ingesteld en in stand wordt gehouden door het bestuur voor de brandweertaak, de geneeskundige hulpverlening, het ambulancevervoer en de politietaak. Met dien verstande dat de nationale politie zorg draagt voor het in stand houden van de meldkamer politie, als onderdeel van de meldkamer en de vergunninghouder van de ambulancezorg voor de ambulancezorg.

Per 1 oktober 2010 is de gemeenschappelijke regeling Meldkamer Oost Nederland van kracht. De meldkamer is gevestigd in Apeldoorn en het bestuur van de gemeenschappelijke regeling is gevestigd in Zwolle.

Bestuurlijk en financieel belang

Het bestuur van Veiligheidsregio IJsselland is verantwoordelijk voor de multidisciplinaire meldkamer en de alarmcentrale van de brandweer. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Meldkamer Oost Nederland voert het beheer van de meldkamerfaciliteiten. De kosten voor de exploitatie worden op basis van een begroting (en nacalculatie) gedeclareerd bij Veiligheidsregio IJsselland.

Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering

Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via de leden in het bestuur.

9 Paragraaf financiering

9.1 Inleiding

De Wet financiering decentrale overheden (FIDO) bepaalt dat een financieringsparagraaf in de begroting wordt opgenomen. Ook is vastgelegd welke informatie de financieringsparagraaf dient te bevatten. Dit zijn de:

- kasgeldlimiet;
- renterisiconorm;
- liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte;
- rentevisie;
- rentekosten en renteopbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie.

9.2 Treasurystatuut

Veiligheidsregio IJsselland heeft in december 2013 een treasurystatuut vastgelegd. In dit treasurystatuut is een aantal zaken gedetailleerd uitgewerkt voor (rente)risicobeheer, koersrisicobeheer en kredietrisicobeheer. Hiervoor is een door gemeenten en andere veiligheidsregio's gehanteerd format gebruikt. Enkele belangrijke zaken die zijn vastgelegd betreffen: het gebruik van derivaten die niet meer zijn toegestaan, de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden van de verschillende functies.

Het kabinet heeft besloten dat alle decentrale overheden vanaf 1 januari 2014 gaan schatkistbankieren, waaronder ook de gemeenschappelijke regelingen. Dit geldt ook voor de veiligheidsregio.

9.3 Berekening kasgeldlimiet en bepaling financieringspositie 2018

De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt 8,2%. Het gaat bij de kasgeldlimiet om het beperken van renterisico's op de korte schuld (korter dan 1 jaar). Korte schuld is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven. Daarom wordt de kasgeldlimiet gekoppeld aan het begrotingstotaal, dat wil zeggen de totale lasten van de begroting inclusief tegelijkertijd met de begroting vastgestelde begrotingswijzigingen. In de praktijk is dat de begroting zoals die naar de toezichthouder wordt gezonden. Als, naar het oordeel van de toezichthouder, de begroting doelbewust is opgeblazen, dan kan de toezichthouder maatregelen nemen om het totaal te corrigeren.

De kasgeldlimiet voor Veiligheidsregio IJsselland bedraagt $0,082 * € 42,6 \text{ miljoen} = € 3,5 \text{ miljoen}$. Tot aan deze limiet kan kort (looptijd < 1 jaar) worden geleend.

De informatie over de kasgeldlimiet staat in de begroting en het jaarverslag. De verplichte kwartaalopgaven komen daarmee te vervallen. Voor de interne bedrijfsvoering blijven de kwartaalrapportages van belang om overschrijdingen tijdig te signaleren. Als meer dan twee

achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet wordt overschreden, moet de toezichthouder (provincie) hiervan op de hoogte worden gesteld. Er wordt dan een plan opgesteld, waarin staat hoe in de toekomst aan de kasgeldlimiet voldaan wordt.

9.4 Renterisiconorm

Door berekening van de renterisiconorm verkrijgen wij inzicht in de omvang van de schuld waarover in enig jaar renterisico's worden gelopen. De renterisiconorm is gebaseerd op het begrotingstotaal.

Het Rijk heeft regels gesteld hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal dienen te beheren. Die regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (FIDO). Hoeveel geld gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen mogen lenen (herfinancieren), is afhankelijk van de hoogte van de begroting. De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld geleend mag worden voor een periode van maximaal één jaar. De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend (herfinanciering) mag worden voor een periode langer dan één jaar.

Door de samenhang tussen beide normen, zijn gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden gedwongen naar een evenwichtige opbouw van hun leningenportefeuille te zoeken. De doelstelling achter deze renterisiconorm is dat we de leningenportefeuille zo moeten spreiden, dat de te lopen renterisico's gelijkmatig over de jaren worden gespreid. Om dat te kunnen realiseren, stellen wij een goede meerjarige liquiditeitsprognose op en actualiseren wij deze periodiek.

De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. De jaarlijkse aflossing mag maximaal 20% van het begrotingstotaal zijn. Voor Veiligheidsregio IJsselland gaat het om € 8,52 miljoen. Praktisch betekent dit dat de veiligheidsregio veel vrijheid heeft in het aantrekken van leningen met een looptijd langer dan één jaar en dat wij langlopende leningen moeten splitsen in verschillende looptijden.

9.5 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Door de toename van materieel en kapitaalgoederen en de tijdelijke overname van een deel van de jonge brandweerkazernes en -posten heeft de nieuwe Veiligheidsregio IJsselland een financieringsbehoefte. Dit leidt tot omvangrijke uitgaande kastromen waardoor het aantrekken van leningen noodzakelijk was en is.

Voor de tijdelijke overname van de brandweerkazernes is per 1 januari 2014 in totaal € 28,9 miljoen geleend van verschillende gemeenten. Bij het aantrekken van deze leningen voor de huisvesting is de looptijd van de lening per gebouw aangesloten op de resterende herzieningstermijn (herzieningstermijn is maximaal tien jaar).

Eind 2015 is de kazerne in Kampen weer overgedragen aan de gemeente. Hiermee is de langlopende lening van € 3,7 miljoen (stand per 31-12-2015) komen te vervallen. Eind 2016 is de kazerne Marsweg te Zwolle weer overgedragen aan de gemeente. Hiermee is de langlopende lening van 12,9 miljoen euro (stand per 31-12-2016) komen te vervallen.

Voor investering in het materieel is in 2015 en begin 2016 een langlopende lening aangetrokken. In 2015 is € 7 miljoen aangetrokken voor 20 jaar tegen 1,05% en in 2016 € 5 miljoen voor twintig jaar tegen 1,65%. Wij denken eind 2017/begin 2018 nog een langlopende lening (+/- € 8 miljoen) aan te moeten trekken. Bij het aantrekken wordt met de kasgeldlimiet en de renterisiconorm rekening gehouden. De organisatie probeert zoveel mogelijk met kort geld te financieren. Door adequaat de renteontwikkelingen te blijven volgen kan optimaal gebruik worden gemaakt van de huidige lage rentepercentages.

9.6 Rentevisie

Ook in de begroting 2018 gaan wij uit van 2,5% rente voor bestaand en nieuw aan te trekken materieel en 3,5% voor het tijdelijk overnemen van een aantal gebouwen. Wanneer tegen lagere percentages leningen aangetrokken kunnen worden dan begroot, zal dit tot lagere rentelasten leiden voor Veiligheidsregio IJsselland.

Voor de incidentele voordelen, als deze zich voordoen, worden via de tussentijdse bestuursrapportages voorstellen gedaan over de verwerking van deze voordelen.

Over de reserves en voorzieningen wordt geen rente berekend. Voor het meerjarenperspectief hanteren wij dezelfde rentepercentages.

Renteschema

a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		€ 864.356
b. De externe rentebaten		-/- € -
Totaal door te rekenen externe rente		€ 864.356
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend.	-/- €	-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- €	-
		-/- € -
Saldo door te rekenen externe rente		€ 864.356
d1. Rente over eigen vermogen		€ -
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		€ -
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		€ 864.356
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	€ 864.356
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		€ -

9.7 Rentekosten en opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie

De opbrengst uit de financieringsfunctie is de creditrente in rekeningcourant (schatkistbankieren). Op begrotingsbasis beschouwen we de ontvangen rente (geringe) als incidentele inkomsten.

9.8 Financieringsportefeuille

Ten tijde van het opstellen van deze begroting is de gehele leningenportefeuille nog niet bekend. Voor het tijdelijk overnemen van gebouwen is de financiering aangetrokken via de betreffende gemeenten en is de lening gelijk aan de boekwaarde van de kazerne. In 2015 en 2016 zijn twee langlopende leningen aangetrokken (totaal € 12 miljoen voor 20 jaren). Voor de financiering van de vervangingsinvesteringen verwachten wij in 2018 nog een langlopende lening (maximaal € 8 miljoen) aan te trekken. In 2018 zullen naar verwachting veel aanbestedingstrajecten gereed komen, die gaan leiden tot uitgaven.

10 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Met uitzondering van de gebouwen die jonger zijn dan 10 jaar wordt de huisvesting gehuurd van de elf gemeenten. De huurprijs wordt gebaseerd op de kostprijs voor de gemeenten. Op basis van de begrotingen van de gemeenten zijn de volledige huisvestingskosten in beeld gebracht inclusief de kosten voor groot onderhoud.

Het groot onderhoud voor alle brandweerkazernes wordt uitgevoerd door de gemeentelijke vastgoedonderdelen. De kosten van dit groot onderhoud zijn in de nulmeting in beeld gebracht en maken naast de gemiddelde kapitaallasten deel uit van de huurprijzen. Bij de nog zeven brandweerkazernes die vanaf 2014 in eigendom zijn van Veiligheidsregio IJsselland wordt het gemiddelde bedrag van het meerjarig groot onderhoudsplan gehanteerd als vergoeding aan de gemeente.

Binnen Veiligheidsregio IJsselland is het team Beheer & Techniek belast met het beheer en het onderhoud van al het rijdend materieel en de bijbehorende materialen. In de nog jonge organisatie wordt continu gewerkt aan efficiencyverbeteringen op dit gebied, waarbij telkenmale de balans moet worden gezocht tussen betrokkenheid van vrijwilligers in brandweerkazernes en de nodige zakelijkheid vanuit de organisatie.

11 Paragraaf bezuinigingen & efficiency- en schaalvoordelen

In 2013 is het financieel kader van de nieuwe veiligheidsregio (na regionalisering van de gemeentelijke brandweer) bepaald. Bij de bestuurlijke afronding hiervan is besloten dat de nieuwe organisatie zelf de nadelige effecten van de btw-compensatie en de kosten van uitvoering van het sociaal plan op diende te vangen. Daarnaast is besloten om vanaf 2015 aanvullend een taakstelling op te nemen. Deze aanvullende taakstelling van € 330.000 per jaar leidt tot een verlaging van de gemeentelijke bijdragen aan de veiligheidsregio.

Omvang taakstelling	2018	2019	2020	2021	2024
a. nadelig BTW-effect	348.000	423.000	498.000	573.000	798.000
b. effecten (aflopend) sociaal plan	60.000	50.000	40.000	30.000	0
c. extra taakstelling	330.000	330.000	330.000	330.000	330.000
totaal	738.000	803.000	868.000	933.000	1.128.000

In het meerjarenbeeld loopt de in te vullen taakstelling nog met € 195.000 op van € 933.000 in 2021 naar € 1.128.000 in 2024 (vanwege een nog oplopend btw-nadeel met 3 jaar x € 75.000 = € 225.000 met daartegenover een geraamde afloop van de extra kosten van het sociaal plan met 3 jaar x - € 10.000 = - € 30.000).

In de vergadering van het algemeen bestuur van december 2014 is vastgesteld op welke manier aan deze taakstelling wordt voldaan. Deze bezuinigingen, die met name gericht zijn op efficiencyverbetering, zijn opgenomen in bijlage 6. Het dienstverleningsniveau van de veiligheidsregio blijft in stand na deze bezuinigingen. Het totaal aan vastgestelde bezuinigingen is hoger dan de taakstelling. Deze voordelen in 2018 en 2019 zijn gebruikt ter dekking van de extra kosten van de nieuwe ontwikkelingen vanaf 2018. Hieronder is dit in een overzicht weergegeven.

	2018	2019	2020	2021
Bezuinigingstaakstelling	€ 738.000	€ 803.000	€ 868.000	€ 933.000
Bezuinigingsvoorstellen	€ 836.000	€ 836.000	€ 868.000	€ 933.000
Verschil	€ -98.000	€ -33.000	€ 0	€ 0

Efficiency- en schaalvoordelen

Naast de herijking van de verdeelsystematiek is parallel binnen Veiligheidsregio IJsselland ook een analyse gemaakt van mogelijke structurele efficiency- en schaalvoordelen en besparingen op basis van de jaarrekeningen 2014 en 2015, conform bestuurlijke afspraak.

In totaal is een bedrag van € 1,1 miljoen aan besparingen door de veiligheidsregio in beeld gebracht, zie bijlage 7. De verlaging van de Brede Doeluitkering moet worden opgevangen, daardoor blijft er afgerond netto een bedrag aan besparingen over van 1 miljoen euro. Dit betreft een afgerond

bedrag. In de jaren 2018 en 2020 is het bedrag aan besparingen lager, maar dit is inmiddels opgelost binnen de begroting.

De besparingsvoorstellen betreffen vooral schaal- en efficiëntievoordelen. De voorstellen grijpen niet diep in op het dienstverleningsniveau en de vrijwilligersorganisatie binnen de veiligheidsregio. De gevolgen van deze besparingen zijn verwerkt in de gemeentelijke bijdrage vanaf 2017.

Bezuinigingen voormalige gemeentelijke brandweerbegrotingen

In het kader van de bezuinigingen is het voor een volledig beeld goed om op deze plaats even terug te kijken op twee aspecten die bij de afronding van de financiële nulmeting en het financiële kader eveneens aandacht verdienen. Dit scheidt een totaal beeld van de efficiëncyslagen die er al zijn gemaakt.

1. Al verwerkte bezuinigingen bij de elf brandweerkorpsen in de begrotingen 2012 en 2013.

a. Bezuinigingen in brandweerbegroting 2012	€ 700.000
b. Geplande bezuinigingen brandweerbegroting 2013 e.v.	€ 850.000
Totaal ingevulde/geplande bezuinigingen op brandweertaak door gemeenten voor 1-1-2014 *)	€ 1.550.000

*) leidt tot een lager instapbudget voor gemeenten

2. Afspraken financiële nulmeting omtrent inrichting nieuwe organisatie

a. Versoering inrichting overhead VRJ t.o.v. toegerekende overhead gemeenten aan brandweerbegroting	€ 775.000
b. Zichtbaar maken opbrengst restwaarde brandweervoertuigen	€ 85.000
Totaal afspraken inrichtingskader (lastenverlaging t.o.v. situatie met 11 korpsen) *)	€ 860.000

*) verwerkt in meerjarenbegroting 2014-2017, leidt tot lagere bijdrage t.o.v. situatie voor 1-1-2014

Resumerend

Samenvattend een totaalbeeld van gerealiseerde en geplande kostenverlaging op het brandweerbudget met ± € 4,5 miljoen. Dit bedrag komt neer op kostenreductie van 13% van de gemeentelijke bijdragen.

Bijlage 1 Technische uitgangspunten begroting

Bij het opstellen van de begroting 2018 worden financiële kaders gehanteerd voor het indexeren van prijzen en lonen. De voorgestelde percentages zijn een uitwerking van het AB-besluit op 11 mei 2016, waar zij kaders en spelregels voor indexering ter voorbereiding en opstellen van de begroting Veiligheidsregio IJsselland hebben vastgesteld.

Diensten van derden en materiële kosten (bestaand beleid)

Voor de prijzen betekent dit een stijging van 0,90% ten opzichte van de begroting 2017. Bestuurlijk hebben wij afgesproken om jaarlijks de toegepaste indexeringen te monitoren, zodat wij zo dicht mogelijk bij de werkelijkheid komen. In onderstaande tabel is te zien dat wij in de begroting 2016 een prijsindexering van 1,25% hebben toegepast, maar de werkelijke indexering over het jaar 2016 is 0,70%. Dit betekent dat er nog 0,55% structurele ruimte zit (nacalculatie) in de begroting. Voorgesteld wordt deze structurele ruimte in mindering te brengen op de verwachte stijging van 0,90% zoals in de septembercirculaire 2016 en door GGD IJsselland is gehanteerd. Voor 2018 zullen de prijzen dan met 0,35% stijgen (0,90% -/- 0,55%). Hetzelfde percentage wordt ook gehanteerd voor de inkomsten.

Begroting	Begroot	Werkelijk	Ruimte
2016	1,25%	0,70%*	0,55%
2017	0,50%	Nog niet bekend	Nog niet bekend

* Op basis van de decemberraming van het centraal planbureau (prijsindex BBP)

Personeelslasten (bestaand beleid)

Voor de lonen betekent dit een stijging van 1,5% (1% loonontwikkeling en 0,5% sociale lasten). Deze raming betreft het jaar 2017 en deze wordt voor het jaar 2018 geëxtrapoleerd. Dit betekent voor de begroting 2018 dat de werkelijke loonkosten van de maand januari 2017 worden verhoogd met 1,5%. In de werkelijke loonkosten zijn dus de laatste cao-ontwikkelingen en sociale lasten meegenomen (nacalculatie). Mocht in het jaar 2018 blijken dat wij de 1,5% niet nodig hebben dan geven wij dit eenmalig, via de tussentijdse rapportages 2018, terug aan de deelnemende gemeenten en structureel via de begroting 2019 door weer uit te gaan van de werkelijke loonkosten op dat moment.

Nieuw beleid/ontwikkelingen

De ambities van Veiligheidsregio IJsselland voor de middellange termijn zijn beschreven in het Beleidsplan 2015 t/m 2018. De ambities worden per jaar vertaald in de begroting. Indien Veiligheidsregio IJsselland nieuw ontwikkeling voorziet, dan is het uitgangspunt 'nieuw voor oud' van toepassing. Voor 2018 zien wij voor ruim 470.000 euro structureel aan nieuwe ontwikkelingen op ons afkomen. Enkele belangrijke ontwikkelingen zijn: wegvallen van inkomsten openbaar

meldsysteem, extra kosten voor arbeidshygiëne, kosten voor brand veilig leven, een bijdrage aan de RUD voor een applicatie vergunning, toezicht en handhaving en extra bijdragen aan derden (o.a. Instituut Fysieke Veiligheid). Voor het jaar 2018 wordt de eenmalige financiële consequentie van de visie op bluswater meegenomen, die beleidsmatig begin 2017 in het algemeen bestuur is behandeld. Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2016 zullen wij het bestuur voorstellen om hier eenmalig 900.000 euro voor beschikbaar te stellen.

Effecten van beleidsintensiveringen en/of nieuwe ontwikkelingen zijn opgevangen binnen het bestaande financiële kader. Dit is gebeurd door kritisch te kijken naar onze begroting en waar mogelijk besparingen door te voeren.

Bijlage 2 Materiële vaste activa

MATERIËLE VASTE ACTIVA VEILIGHEIDSREGIO IJSSELLAND						
bedragen x € 1.000						
Onderdeel	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenraming		
				2019	2020	2021
Boekwaarde beginstand						
Veiligheidsregio HUISVESTING (kazernes)	23.460	10.419	10.122	8.147	7.404	7.176
Overige vaste activa	19.414	18.110	20.403	25.406	26.071	26.495
Totaal boekwaarde beginstand	42.874	28.529	30.525	33.553	33.475	33.671
Investerings						
Veiligheidsregio HUISVESTING (kazernes)	0	0	0	0	0	0
Overige vaste activa	1.833	5.243	8.300	4.500	4.500	4.500
Totaal investeringen	1.833	5.243	8.300	4.500	4.500	4.500
Afschrijvingen						
Veiligheidsregio HUISVESTING (kazernes)	707	297	297	242	228	228
Overige vaste activa	3.022	2.950	3.297	3.835	4.076	4.061
Totaal afschrijvingen	3.729	3.247	3.594	4.077	4.304	4.289
Desinvesteringen						
Veiligheidsregio HUISVESTING (kazernes)	12.334	0	1.678	501	0	471
Overige vaste activa	115	0	0	0	0	0
Totaal desinvesteringen	12.449	0	1.678	501	0	471
Boekwaarde eindstand						
Veiligheidsregio HUISVESTING (kazernes)	10.419	10.122	8.147	7.404	7.176	6.477
Overige vaste activa	18.110	20.403	25.406	26.071	26.495	26.934
Totaal boekwaarde eindstand	28.529	30.525	33.553	33.475	33.671	33.411

Bijlage 3 Overzicht taakvelden en overhead

Hieronder een overzicht van de taakvelden:

Jaar 2018	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	€ -20.150	€ 69.785	€ 49.635
0.4 Overhead	€ -2.269.589	€ 10.015.473	€ 7.745.884
0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -
0.8 Overige baten en lasten	€ -	€ 631.819	€ 631.819
0.9 Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -
0.10 Mutaties reserves	€ -103.059	€ 689.116	€ 586.057
0.11 Resultaat van de rekening baten en lasten	€ -	€ -	€ -
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	€ -40.216.750	€ 30.788.355	€ -9.428.394
2.1 Verkeer en vervoer	€ -	€ 415.000	€ 415.000
8.3 Wonen en bouwen	€ -	€ -	€ -
	€ -42.609.548	€ 42.609.548	€ 0

Hieronder een overzicht van de overheadkosten:

Jaar 2018	Baten	Lasten	Saldo
Bedrijfsvoering	€ -2.269.589	€ 7.235.890	€ 4.966.301
Directie	€ -	€ 280.703	€ 280.703
Bestuur, beleid en communicatie	€ -	€ 800.705	€ 800.705
Managers	€ -	€ 1.105.228	€ 1.105.228
Management ondersteuning	€ -	€ 592.946	€ 592.946
	€ -2.269.589	€ 10.015.473	€ 7.745.884

Bijlage 4 Brandweerkazernes in eigendom (i.v.m. btw-herziening)

Veiligheidsregio IJsselland

Brandweershuisvesting (tijdelijke overname i.v.m. btw-herziening)

nr.	omschrijving activa huisvesting	afschrijvings- termijn (in jaren)	investerings-jaar	Aankoopbedrag (boekwaarde 1-1-2014)	In eigendom tot
1	<u>Nieuwleusen, Westeinde 19B (50% Brwr / 50% Openb.werken)</u> Gemeentewerf: grond werf en brandweerkazerne Gemeentewerf: nieuwbouw werf en brandweer Gemeentewerf: gebouw	n.v.t.	2005	50%	31-12-2018
				€ 26.414	
				€ 573.375	
				€ 109.316	
				€ 709.105	
2	<u>Wesepe, Eikenweg 3</u> Grondkosten nieuwbouw kazerne Wesepe 2008 Bouwkosten nieuwbouw kazerne Wesepe 2008	n.v.t.	2008	€ 74.899	31-12-2019
				€ 508.929	
				€ 583.828	
3	<u>Welsum, nieuwbouw 2013</u> Grondkosten nieuwbouw kazerne Welsum Bouwkosten nieuwbouw kazerne Welsum	n.v.t.	2013	€ 50.000	31-12-2023
				€ 530.000	
				€ 580.000	
4	<u>Ommen, Schurinkstraat 44a (DOEK) (45% Brandweer)</u> Grondkosten Rotbrinkweg (€ 972.000 x 45%) Bouwkosten Rotbrinkweg (incl.pol.deel)	n.v.t.	2012	€ 437.400	31-12-2022
				€ 2.577.217	
				€ 3.014.617	
5	<u>Heeten, Uzerweg 23</u> Grond brandweerkazerne Heeten Aanpassing brandweerkazerne Heeten Nieuwbouw brandweerkazerne Heeten; gebouw Nieuwbouw brandweerkazerne Heeten; inricht terrein Nieuwbouw brandweerkazerne Heeten; interieur	n.v.t.	2011	€ 100.701	31-12-2021
				€ 5.088	
				€ 422.952	
				€ 47.342	
				€ 8.280	
				€ 584.363	
6	<u>Zwartsluis, Zomerdijk 41a Veiligheidshuis (63% Brandweer)</u> Grondkosten Zwartsluis Veiligheidshuis Zwartsluis(717/1145=63% brandweer)	n.v.t.	2008	€ 1.815	31-12-2018
				€ 1.242.388	
				€ 1.244.203	
7	<u>Zwolle, Middelweg 235</u> Grondkosten Middelweg Nieuwbouw brandweerkazerne Middelweg (bouwkundig) Nieuwbouw brandweerkazerne Middelweg (technisch) Nieuwbouw brandweerkazerne Middelweg (inrichting)	n.v.t.	2013	€ 417.600	31-12-2022
				€ 2.858.400	
				€ 1.027.608	
				€ 290.000	
				€ 4.593.608	
			totalen	€ 11.309.724	

Bijlage 5 Overzicht bijdrage per gemeente 2018

	Gemeente	Percentage na de herijking	Bijdrage in begroting 2017 (exclusief maatwerk en compensatie)	Maatwerk afspraak (incl. FLO bijdragen)	*) Incidentele compensatie via onttrekking reserve	Indexering 2018	Bijdrage bevolkingszorg (obv het inwoneraantal)	Totale bijdrage in begroting 2018
1	Dalfsen	5,11%	€ 1.697.227	€ -	€ -	€ 25.179	€ 7.525	€ 1.729.932
2	Deventer	18,96%	€ 6.300.842	€ 213.433	€ -	€ 93.477	€ 26.736	€ 6.634.488
3	Hardenberg	11,04%	€ 3.668.502	€ -	€ -	€ 54.425	€ 16.201	€ 3.739.128
4	Kampen	8,22%	€ 2.729.771	€ 8.169	€ -	€ 40.498	€ 13.893	€ 2.792.331
5	Olst-Wijhe	4,09%	€ 1.358.019	€ 33.419	€ -	€ 20.147	€ 4.832	€ 1.416.417
6	Ommen	3,89%	€ 1.291.422	€ -	€ -	€ 19.159	€ 4.721	€ 1.315.302
7	Raalte	6,65%	€ 2.208.501	€ -	€ -	€ 32.765	€ 9.931	€ 2.251.196
8	Staphorst	2,73%	€ 908.171	€ -	€ -2.658	€ 13.473	€ 4.451	€ 923.437
9	Steenwijkerland	8,46%	€ 2.809.955	€ -	€ -64.702	€ 41.688	€ 11.788	€ 2.798.728
10	Zwartewaterland	4,67%	€ 1.551.630	€ -	€ -	€ 23.019	€ 6.028	€ 1.580.677
11	Zwolle	26,20%	€ 8.704.910	€ 167.600	€ -	€ 129.143	€ 33.490	€ 9.035.143
	Totaal	100,00%	€ 33.228.950	€ 422.621	€ -67.360	€ 492.973	€ 139.596	€ 34.216.780

*) Bij de bestuurlijke besluitvorming in 2016 is besloten om Steenwijkerland en Staphorst incidenteel te compenseren.

Deze compensatie vindt jaarlijks plaats uit de reserve van Veiligheidsregio IJsselland.

Bijlage 6 Overzicht bezuinigingen 2018-2021 (n.a.v. de regionalisering)

Nummer	Voorstel	Korte toelichting	2018	2019	2020	2021	i/s	fte
Personeel								
1	Controllerstaken onderbrengen bij andere medewerkers	De controllerstaken worden per 1 januari 2014 uitgevoerd door middel van een intensieve samenwerking tussen Team Financiën en Team Bestuurszaken. De beleidsmedewerkers nemen het inhoudelijke deel van de taak voor hun rekening en de financieel adviseurs het financiële deel.	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	S	1
2	Inkrimping formatie telefonie	In het oorspronkelijke formatieplan voor de nieuw te vormen VR IJsselland, was formatie opgenomen voor de bemensing van een telefooncentrale. Uiteindelijk is ervoor gekozen om het telefoonsysteem zodanig in te richten, dat afhandeling van de centraal binnenkomende telefoongesprekken, door de medewerkers van de secretariaten kunnen worden afgehandeld.	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	S	2,25
3	Externe notulist bestuur vervangen door interne notulist	Intern uitvoeren verslaglegging bestuurlijke vergaderingen	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	S	
4	Vervallen regeling oud medewerker	Vanaf 2017 vervalt deze regeling waardoor formatieruimte ontstaat die niet wordt ingevuld.	€ 25.500	€ 25.500	€ 25.500	€ 25.500	S	
5	Digitalisering repressie	Het digitaal invoeren en muteren van object-planvorming voor repressie is minder arbeidsintensief geworden, waardoor vacatureruimte structureel niet ingevuld hoeft te worden.	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	S	1,5
6	Uitvoeren project Stoom	Door verificatie te gaan toepassen op automatische brandmeldingen zal er een reductie plaats vinden van het aantal daadwerkelijke alarmeringen van de posten. Realisatie van deze bezuiniging vergt een investering vooraf die uit de exploitatie gedekt zal worden.	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	S	
7	Formatiereductie Bedrijfsvoering	Zoals vastgelegd in het eind 2013 vastgestelde organisatie- en formatieplan voor de nieuwe eenheid Bedrijfsvoering, heeft eind 2014 een herziening van het formatieplan plaatsgevonden. Bij deze herziening is sprake van een formatiereductie van 2,4 fte. Dit betekent een kostenreductie op de Gemene Rekening, waarvan 56% in het voordeel van de Veiligheidsregio. Vanaf 2015 betekent dit een bezuiniging van € 78.000.	€ 78.000	€ 78.000	€ 78.000	€ 78.000		2,4
Materieel								
8	Mobiele copi unit (MCU)	De MCU wordt efficiënter vormgegeven dan landelijk geadviseerd. Gevolg i.p.v. een investering van € 700.000 in 10 jaar afschrijven, € 200.000 investeren en in 16 jaar afschrijven.	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	S	
9	Mobiele data terminals (MDT)	Meer gebruik maken van bestaande technologie en minder specifieke toepassingen laten ontwikkelen voor de brandweer. Voorzien wordt dat de huidige MDT's vervangen worden door goedkopere MDT's. Van 1,1 mln naar € 650.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	S	
10	Verminderen aantal redvoertuigen	Binnen de VR IJsselland zijn 6 redvoertuigen gestationeerd. Dit aantal kan tot 5 worden gereduceerd waarmee ook aan de in het dekkingsplan gestelde zorgnormen kan worden voldaan. Hiermee worden de kapitaallasten van 1 redvoertuig bespaard. In eerste kwartaal 2015 wordt nader bekeken hoe dit vorm te geven. Tevens zal worden onderzocht of in de toekomst een aantal redvoertuigen gelijktijdig afgeschreven kan worden waardoor bij vervanging een inkoopvoordeel kan worden gerealiseerd.	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	S	

Nummer	Voorstel	Korte toelichting	2018	2019	2020	2021	i/s	fte
Divers (communicatie, huisvesting en treasury)								
11	Uniformeren format nieuwsbrieven	Efficiëntere uitvoering van nieuwsbrieven	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	S	
12	Efficiëntere uitvoering communicatietaken	Meer inzet interne fotograaf i.p.v. externe fotograaf, drukwerk goedkoper inkopen door leveranciersvergelijking, minder en goedkoper filmmateriaal maken.	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 20.000	S	
13	Afstoten loods Deventer	Door herschikking van regionaal materieel en door de mogelijkheid tot beter ruimtegebruik van de brandweerkazernes in de gehele regio, is het mogelijk de door de voormalige VR gehuurde stallingsruimte aan de Staverenstraat te Deventer vrij te spelen. Dit betekent dat bij de einddatum 2019 van het huurcontract, de huur beëindigd kan worden.			€ 32.000	€ 32.000	S	
14	Rente	De gemiddelde toegerekende rente bij diverse gemeente was 4,5% bij de 0-meting. Op de kapitaalmarkt is het werkelijke rentepercentage op dit moment lager. Dit levert structureel en incidenteel voordeel op. Het structurele voordeel wordt hier weergegeven, hiermee komt het rentepercentage op begrotingsbasis op 4%.	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000	S	
15	Bedrijfsvoering	Door verdergaande beheersing van de werkzaamheden binnen bedrijfsvoering is er nog een besparing te realiseren.				€ 55.000	S	
Totaal bezuinigingsvoorstellen MT			€ 836.000	€ 836.000	€ 868.000	€ 933.000	S	7,15
Bezuinigingstaakstelling (oplopend naar € 1,1 miljoen in 2024)			€ 738.000	€ 803.000	€ 868.000	€ 933.000		

Bijlage 7 Overzicht besparingen als gevolg van efficiency- en schaalvoordelen

Nummer	Voorstel	Korte toelichting	2018	2019	2020	2021	I/S
1	Afbouwtoelage (Berekenend op basis van natuurlijk verloop en bedrag per fte beroepskracht en vrijwilliger)	Aflopende garanties van het beroepspersoneel. Dit voordeel loopt op de komende jaren. In 2024 is het maximale voordeel bereikt ad € 67.000 structureel.	€ 6.656	€ 11.701	€ 30.642	€ 41.503	S
		Aflopende garanties van de vrijwilligers.	€ 36.000	€ 36.000	€ 36.000	€ 36.000	S
2	Vakteamleider repressie	Teamleidercapaciteit terugbrengen naar 1 vakteamleider binnen het proces repressie.	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	S
3	Reductie OVD gebieden	Besparing op piket- en voertuigkosten. Er is één Ovd-voertuig verkocht. Per 2017 te realiseren besparing op de kapitaallast bedraagt structureel: € 7.000.	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	S
4	Bedrijfsvoering	Invullen van een efficiëntietaakstelling op de bedrijfsvoering die zowel ten goede komt aan de Veiligheidsregio (75.000: 56%) als de GGD (€ 59.000: 44%). Dit wordt onder andere vormgegeven door verkleining van de flexibele schil.	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	S
5	Optimaliseren inroostering opleidingen via de vorming van een egaliseringsreserve in combinatie met een verlaging van het structurele budget	Plannen van opleidingen en oefeningen wordt beter mogelijk door de mogelijkheid om financiële middelen in te zetten over de jaargrens heen. Hierdoor kunnen meer medewerkers per opleiding en oefening deel nemen en kan het opleidingsbudget structureel worden verlaagd. Bij het instellen van een egaliseringsreserve dient voorkomen te worden dat deze negatief wordt door aanvulling vanuit de algemene reserve indien nodig.	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	S
6	Optimaliseren invulling oefenprogramma	Verminderen/optimaliseren oefeninspanning op een verantwoorde wijze (Veiligheidsbureau € 12.000, GHOR € 18.000 en Brandweer € 50.000).	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	S
7	Bijdrage huisvestingskosten bedrijfsvoering GGD	De GGD gaat bijdragen aan huisvestingskosten bedrijfsvoering conform overeengekomen verdeelsleutel.	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	S

Nummer	Voorstel	Korte toelichting	2018	2019	2020	2021	I/S
8	Verlagen post onvoorzien incidenteel	Post wordt deels verlaagd. Voorwaarde is dat de incidentele tegenvallers binnen de exploitatie of via de algemene reserve worden opgevangen. De verwachting is dat dit mogelijk is. Tot en met 2019 volledig meegenomen en daarna deels voor € 50.000.	€ 80.000	€ 80.000	€ 50.000	€ 50.000	S
9	Niet benut budget bij GHOR en onderuitputting bestuurlijke kosten op basis van analyse van de jaarrekening 2015.		€ 24.000	€ 24.000	€ 24.000	€ 24.000	
10	Afschaffen OGS (Ongeval Gevaarlijke Stoffen) trein	Dit interregionaal organiseren. Nut op regionaal niveau is beperkt. Raming besparing € 6.000.		€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	S
11	Bredere inzet eigen personeel en minder inhuur derden (verlagen centraal inhuurbudget)	Eigen personeel meer inzetten over de processen/clusters heen. Bijvoorbeeld meer inzet interne projectleiders, inzet eigen medewerkers bij begeleiden oefeningen. Doelen zijn interessant werk, synergievoordelen en minder externe inhuur.	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	S
12	Structurele rentevoordelen	De gemiddelde toegerekende rente bij diverse gemeenten was 4%. Op de kapitaalmarkt is het werkelijke rentepercentage op dit moment lager. Dit levert structureel en incidenteel voordeel op. Het structurele voordeel wordt hier weergegeven. Er is in 2015 een langlopende lening aangetrokken voor 1,05% en in 2016 is een lening tegen 1,65% aangetrokken. Een risico op langere termijn is dat over 20 jaar de rente hoger kan zijn en het budget dan onvoldoende is om de rentelasten te dekken.	€ 340.000	€ 340.000	€ 340.000	€ 340.000	S
13	Professionaliseren inkooporganisatie	Professionaliseren van de inkooporganisatie levert op termijn inkoopvoordelen op. Raming organisatiebreed € 125.000.	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000	S
		Totaal financieel effect voorstellen	€ 1.078.656	€ 1.089.701	€ 1.078.642	€ 1.089.503	S

Nummer	Voorstel	Korte toelichting	2018	2019	2020	2021	I/S
	Lagere BDUR uitkering voor de veiligheidsregio IJsselland	Door de herijking van de Brede Doeluitkering ontvangt Veiligheidsregio IJsselland minder inkomsten.	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	S
	Ontoereikende BTW compensatie in BDuR	Nog te realiseren taakstelling voor de ontoereikend BTW compensatie. Dit nadeel is tijdens het proces van regionalisering al in beeld gebracht. De jaarlijkse stijging loopt op tot 2024 en bedraagt dan in totaal € 260.000 structureel.	€ -	€ -	€ -	€ -	S/I
		Netto financieel effect	€ 998.656	€ 1.009.701	€ 998.642	€ 1.009.503	S